

DIRVA

BRANDTO PERGALĖ

Užsienio politikos sutapinimas su tikrove

Panašiai kaip Jungtinėse Amerikos Valstybėse, ir Vokietijoje rinkimai pasibaigė vieno žmogaus triumfu. Šiuo atveju Willy Brandto. Dėka parlamentarinės sistemos kartu su Brandtu laimėjo ir jo socialdemokratų partija, kuri išstūmė iš pirmos vietos iki šiol joje būvusią krikščionių demokratų partiją.

Panašiai kaip Amerikoje kandidatui Nixonui taip ir Vokietijoje kandidatui Brandtui, padėjo jo užsienio politika, kuri nugalėjo svarbiausią opozicijos argumentą — per greitą infliaciją

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

spartą, šiuo metu pralenkusią JAV infliacijos greitį beveik dvigubai — Vokietijoje infliacija pasiekė 6% per metus.

Užsienio politika padėjo ir mažai liberalų — laisvųjų demokratų partijai, kuri ko gero nebūtų surinkusi reikalingų 5% balsų kvotos, kad patektų į seimą, jei jos atstovas Walter Scheel nebūtų to paties Brandto užsienio reikalų ministeris, jo OSTPOLITIK vykdytojas.

Kokia yra ta užsienio politika? Jai, kaip ir Nixono,

visados galima primesti, kad ji tėra nereikalingas pataikymas sovietams, privedęs prie susidariusios pokarinės padėties įteisinimo slenkščio be jokių už tai nuolaidų iš sovietų pusės.

Iš kitos pusės niekas rimtai negali nuneigti ir Willy Brandto tvirtinimo 1970 m. rugpjūčio 12 dieną Maskvoje, pasirašius atsisakymo nuo jėgos pavartojimo sutartį: "Mit diesem Vertrag gehts nichts verloren, was nicht laengat verspielt worden war." (Šia sutartim neprarandama daugiau negu tai, kas jau seniai buvo pralošta).

O pralošę visų pirma Hitleris, o vėliau Bonnos vyriausybė, kuri susidėjusi su Vakarais tuo pačiu privedė prie Rytų Vokietijos įsteigimo. Atgal žiūrint, vienintelis šansas išlaikyti Vokietijos vienybę būtų buvęs jos neutralumas, kuriuo galėjo būti suinteresuoti ir sovietai. Adenaueris tačiau tuo keliu nesirijo eiti ir dėl to negalima, tur būt, jam priekaištauti, turint galvoje visas to laiko aplinkybes. Tas už ant spaudavo ilgesniam laikui dviejų Vokietijų egzistenciją.

Apie karą ir galvoti nenorint, anksčiau ar vėliau turėjo prasidėti atlydis, o jam prasidėjus Washingtonas pralenkė Paryžių ir Londoną, kurie jau seniai ieškojo bendravimo ir jėgos balanso išlaikymo su Maskva. Bonnos vyriausybė tokioje situacijoje ngalėjo likti sustingusi senose pozicijose. Ji turėjo bandyti išgauti sau daugiausia naudą iš naujų sąlygų ir savo didelio ūkinio svorio.

Tai ir buvo Brandto nauja OSTPOLITIK, kurią faktinai jau buvo pradėjęs dar būdamas užsienio reikalų ministeris krikščionių demokratų — socialdemokratų koalicinėje vyriausybėje.

Kalbant su dabartiniu užsienio reikalų ministru Scheeliu, Brandto politikos istorinis nuopelnas yra tas, kad jis Vakarų Vokietijos užsienio politika sutaikė su... realybe, sutapino su tikrove.

Ar toji politika, kaip ir Nixono, duos tikrai gerų rezultatų — klausimas palieka be atsakymo. Jis priklauso nuo daugybės aplinkybių, tačiau politika, negalime užmiršti, yra galimybų išnaudojimo menas. Svajonėmis galima pagrįsti tikėjimą, bet ne politiką.

Toki sprendima išnešė ir JAV, ir Vakarų Vokietijos rinkikai.

ARGENTINOS LIETUVIAI

Šių metų spalio 20 dieną įvyko gausus ALOS Tarybos posėdis. Apart kitų dienotvarkės punktų, buvo ALOS Tarybos rinkimai. Buvo siūlyta palikti tą pačią, bet ALOS Tarybos pirm. Artūras Mičiūdas įrodinėjo, kad turi vykti rinkimai, nes pakeitimas ALOS Tarybos gali duoti tinkamesnių pasiekimų. Iš atstovų-dalyvių matėsi pasitenkinimas esančia ALOS Tarybos valdyba.

New Yorko neolituonų iškilmingo minėjimo prezidiumas. Iš kairės: Rimas Bitėnas, V. Bitėnas, pirm. A. Čekienė, paskaitą skaito prof. dr. Br. Nemickas, Ir. Nemickienė, K. Staškevičius. Prie vėliavos: R. Giedraitis, V. Didžiulis ir J. Butkus.

L. Tamošaičio nuotrauka

NEW YORKO NEOLITUONŲ ŠVENTĖ

Korp! Neo-Lithuania New Yorke š. m. lapkričio mėn. 11 d. atšventė Korporacijos 50 metų gyvavimo sukaktį. Kultūros židyns prisirinko pilnas bičiulių ir svečių jau anksti prieš iškilmingą posėdį. Svečių buvo iš Connecticut — dr. Vileišis, iš Philadelphia, Trentono ir kitų aplinkinių vietovių.

Iškilmingas posėdis praėjo sklandžiai vadovaujant Korp! pirmininkei New Yorke Aldonai Čekienei, kuri savo įžanginiam žody visus paprašė pagerbti atstojimu ir tylos minute žuvusius, mirusius ir bolševikų nukankintus Korporacijos narius. Pagrindinę kal-

Jaunieji seniorai duoda Korp! priesaiką: A. Butkus, M. Didžiulytė, K. Mitinas, T. Valašinaite ir A. Valašinas. Priesaiką skaito pirm. A. Čekienė, asistuojant arbiter elegantiarum R. Bitėnui.

L. Tamošaičio nuotrauka

bą pasakė Korp! filisteris prof. dr. Bronius Nemickas, kuris labai įdomiai apibūdino Korporacijos atsiradimo priežastis bei istoriją ir pabaigoj metė žvilgsnį į Korp! ir bendrai jaunimo išieivijoj ateiities perspektyvas. Po to sekė jaunųjų seniorų priesaika ir spalvų uždėjimas. Ši dalis kiekvieną kartą padaro visiems dalyviams gilų įspūdį, o ypač kai spalvų uždėjimo metu visa salė gieda "Lietuva brangi, mano tėvyne". Į seniorus-seniores buvo pakelti 5 korporantai: Algis Butkus, M. Didžiulytė, K. Mitinas, T. Valašinaite ir A. Valašinas.

Korporaciją žodžiu sveikino: Lietuvos Generalinis Konsulas A. Simutis, Pransiškonų vienuolyno viršininkas New Yorke — Tėvas dr. L. Andriekus OFM, kuris ypač pažymėjo, jog augantis New Yorke Kultūros židyns pagaliau galės duoti gerėsnės sąlygas visoms lietuviškomis organizacijoms veikti ir klestėti. Toliau sveikino ALT S-gos Rytinio Pakraščio Apygardos pir-

mininkas V. Gruzdis, LB New Yorke Apygardos pirmininkas A. Vakselis, Karių ir Veteranų S-gos New Yorke pirmininkas V. Šventoraitis. Raštu sveikino — L. Motery Federacijos Klubų Centro Valdybos pirminkė I. Banaitienė, LSS Vyr. Skautininkė L. Milukienė ir telegrama Korporaciją sveikino fil. Janina Staškevičiūtė.

Po iškilmingo posėdžio svečiai bei draugai dar ilgai šnekučiavosi prie kavos. Gi jaunimas turėjo progos atskiroj salėj ir pašokti. (e)

SLA ŠELPIA NUKENTĖJUSIUS NUO POTVYNIO

1972 m. birželio mėn. antroje pusėje nepaprasti vėlsulai nusiaubė pietinę New Yorke valstybę ir rytinę Pensylvaniją. Skaudžiai buvo paliesti lietuviai, gyvenę Wyomingo klonyje. Daugele lietuvių Edwardsvilėje, Kingstone, Plymouth ir Wilkes-Barre neteko savo namų bei asmens turto. Kadangi buvo paliesti Susivienijimo Lietuvių Amerikoje nariai, SLA centras ėmė rinkti iš vietos veikėjų konkretius duomenis apie nukentėjusius narius.

SLA Pildomoji Taryba savo 1972 m. lapkričio 13-14 d.d. suvažiavime Chicagoje, ištirus reikalą ir apsvarsčius šelpimo galimybes, vienbalsiai nutarė visiems dėl potvynio nukentėjusiems nariams sumokėti SLA draudimo duokles už vienerius metus (t. y. už 12 mėnesių), skiriant lėšas tam reikalui iš SLA Našlių-Našlių Fondo. Iš viso pašalpos skiriamos 56 nariams, nukentėjusiems dėl vėtros ir potvynio.

Nauja ALOS Tarybos valdyba posėdžiavusi Buenos Aires. Sėdi iš kairės: Ona Kairėlienė, pirm. Artūras Mičiūdas, Raul Stalioraitis. Stovi Leonardas Sruoga ir Julius Mičiūdas.

A. Kirstuko nuotrauka

KISSINGERIO KARJERA (2)

Pakvietimas būti prezidento patarėju saugumo reikalais Kissingeriui turėjo būti labai malonus. Tiesa, jis jaudinbo Kennedy administracijoje, bet tada jis turėjo tik antraeilį postą Baltuose Rūmuose. Vėliau jis patarinėjo Nelsonui Rockefelleriui -- visa tai tačiau negalėjo nė iš tolo lygintis su nauju pasiūlymu: vargšas pabėgėlis gauna vieną iš reikšmingiausių postų naujai pasirinktoje tėvynėje.

Heinz Alfred Kissinger -- taip skamba jo vardas gimimo metrikeje -- savo vaikystę praleido Bavarijos mieste Fuerth. Jo tėvas buvo mergaičių gimnazijos mokytojas, motina tipinga Vokietijos "hausfrau".

1923 metais gimusio Kissingerio jaunystė nebuvo rami. Jis kentėjo nuo didėjančio antisemitizmo ir infliacijos. Tėvas buvo atleistas iš mokytojo pareigų, jis pats iš gimnazijos perkeltas į tik žydams skirtą mokyklą. Šiandien Kissingeris teigia, kad tie įvykiai faktinai jo nepaveikė, bet dėl to, žinoma, gali ginčytis.

Kissingeris jau buvo 15 metų, kai tėvams pasisekė išvažiuoti per Londoną į New Yorką. Čia, gali sakyti, iš mokyklos suolo Kissingeris buvo pašauktas į kariuomenę. 1943 metais Kissingeris

jau būdamas kariuomenėje susipažino su Amerikos vokiečiu Dr. Fritz Kraemer, tuo laiku buvusiu leitenantu, tačiau iš profesijos advokatu. Fokario Vokietijoje taip buvo reikalingi amerikiečių administratoriai, kad Kissingeriui per Kraemerio protekciją buvo pavesta perorganizuoti Krefeldo miesto savivaldą. Ta proga Kissingeris buvo pakeltas į seržantus.

Vėliau Kissingeris buvo perkeltas į JAV kariuomenės slaptosios tarnybos mokyklą Europoje, kur dėstė "nunaciniimą" (Entnazifizierung). Mokyklos vadovybė buvo taip patenkinta Kissingeriu, kad jam pasiūlė tarnybos laikui pasibaigus likti civiliu tarnautoju su tais laikais dideliu atlygiu -- 10.000 dol. į mėnesį.

Kraemeris tačiau nepatarė to pasiūlymo priimti. Teisingiau būtų baigti studijas geram universitete. Kissingeris tą ir padarė. Jį priėmė Harvardo universitetas, kurį baigęs, jis ten pat ir pradėjo profesoriauti.

Harvardas virto Kissingerio intelektualine tėvyne, jis ten daug ką išmoko. Vieno ko jis nesugebėjo ten išmokyti buvo: Bostono akcentas. Dar ir šiandien jis kalba su vokišku.

Pradžioje jis daug dėl

to kentėjo, bet vėliau pats pradėjo šaipytis iš savo akcento. Londoniško Sunday Times korespondentas Henry Brandon dar atsimena puotą Nixono 1969 m. lapkričio 3 d. kalbos apie Vietnamą išvakarėse. Tą syk Kissingeris ten pasirodė su dideliu geltonu voku. Į klausimą, ar ten kartais neslypi prezidento rytojaus kalba, jis linksmai atkirto: "Tai tik jos vokiškas tekstas, vertimas į anglų kalbą dar tebedaromas".

Greitu laiku Kissingeris igijo užsienio politikos ir karinės strategijos specialisto aureolę. Jis daug važinėjo, su daug kuo kalbėjosi ir ginčijosi. Visuotiną pripažinimą jis susilaukė su čia jau minėta knyga: "Atominiai ginklai ir užsienio politika". Čiatarp kitko jis teigė, kad taktinių (mažo kalibro) atominių ginklų panaudojimas ateities ginkluotose konfliktuose yra įmanomas. Kissingeris tada buvo laikomas 'sakalu', retenybė Amerikos intelektualų sluoksniuose, ir buvo priimtas į vyriausybės ekspertų tarpą.

Tuo metu Kissingeris buvo vedęs vokietaitę Ann Fleischer su kuria susilaukė dviejų vaikų. Santuoka tačiau iširo kai Kissingeris, palikęs šeimą Harvarde persikėlė į Washingtoną prezidento

PRAEITIES ŠEŠĖLIAI (3)

APIE RASEINIŲ MAGDĘ IR KITUS DALYKUS

K. MAŽONAS

Iš jų kilo ir mūsų didysis poetas atgimimo dainius Jonas Maironis -- Mačiulis. Kai kurie iš šių dvarų dėl įvairių priežasčių, dažnai ir dėl jų savininkų nesugebėjimo ar kitos kaltės buvo jau patekę į rusų, vokiečių ar ir žydų rankas. Iš rusų paminėtini Chruščiovas (be pavardės nieko bendro su komunistiniu diktatorium), du broliai Lepėchos iš kurių vienas tuo metu buvo "ziemskij načalnik" ir kiek atstu nuo Airiogalos vieškelio aukštoj Šaltuonos kran-to atšlaity gražus Biliūnų dvaras, gražiai H. Sinevičiaus paminėtas jojo trilogijoje Bilevičiu vardu, priklausė rusui homoseksualui Draškovskiui. Žydas Polunskis dvarininkavo prie Dubysos. Iš vokiečių prisimintini Bišof ir Geišių dvaro savininkas Bušackis, kurio brolis mieste turėjo nemažą krautuvę. Žmonės vis dar prisimindavo kaip jų tėvas buvęs Kalnujose kalviu, pakeitęs savo amatą į policininko ir Kražių tragiškuose įvykiuose pasižymėjęs tuom, kad rodydamas savo uolumą gub. Klingenbergyje akyse raitas įsi veržęs į bažnyčią. Keičia si laikai, aplinkybės bei pats gyvenimas, keičiasi savo nuotakomis ir pasimainančios kartos su visai skirtinga nuo tėvų ir protėvių pasaulėjauta ir darbais. Mus visai nestebina kad anų palikony ir nekeisdami savo iš tėvų gautų pavardžių pasidaro ne vien lojalūs, ištikimi krašto piliečiai bet, ir naudingi veiklūs visuomenės veikėjai bei tikri patriotai.

Iš čia trumpai paminėtų duomenų gal bus geriau suprantama kodėl L.E. minimi tuo laiku vykę lietuviški parengimai, o ypatingai koncertai buvo sunkiai įmanomi. Nebuvo jų ir artimesnėje praeity. A. Ragauskas "Mūsų Lietuva" suteiktose apie Raseinius žiniose nurodoma kad 1915 metais balandžio 12 d. buvęs suruoštas lietuviškai -- lenkiškas -- rusiškas vakaras. Kiek tame parengime buvo lietuviškumo ar ir iš viso buvo, tenka labai ir labai abejoti. Tuo metu prasidėjusi didžioji vokiečių ofensyva sukėlė dideles pabėgėlių mases kurios skubiai vyko į rytus. Pirmieji bėgo rusai su savo įstaigomis ir visa valdininkija ir vargu ar bebuvo kam, o ypatingai rusams rūpintis vakaro parengimu, nes ir pats autorius sako, kad jau sekančią po vakaro dieną Raseiniai buvo vokiečių užimti. Iš M.L. nurodomų asmenų gerai pažinčiau ištaigos raštininką J. Lopatto bei smulkų dvarininką Ragauską (jei nurodomas tas pats). Juos tedavo girdėti vien lenkiškai kalbant. Iki 1914 m. karo pradžios, t. yra iki man iš Raseinių išvykstant farmacininko A. Elsbergio nebuvo. Jį pažinau spalio mėn. 1918 m. sugrįžus iš Tamboro.

Iš apylinkės dvarininkų teko girdėti pasakojant, kad kiek anksčiau Raseiniuose buvęs "baisus litvin'as" Viktoras Kuraitis kuris paviliojęs ir slaptai vedęs dvarininkaitę Utkevičiūtę ir tuoj su ja išvykęs Petrapilin. Toks mezaliansas sukėlęs nemažą sensaciją dvarininkų tarpe.

Gyvas lietuviškas kultūrinis gyvenimas su visomis savo apraiškomis Raseiniuose prasidėjo nuo 1919 metų pradžios. Kiek vėliau čia į Raseinius sugrįžęs minėtas V. Kuraitis su šeima buvo Lietuvos Banko vietinio skyriaus direktorium ir aktyvus visuomenininkas.

Raseinių praeitį prisiminus negalima praeiti nepaminėjus Raseinių Magdės legendą jau seniai virtusią tautos folkloru. L.E. paminėtos dvi versijos šitos legendos atsiradimo istorijos iš kurių pirmoji būtų patikimesnė. Čia paminėsiu ir trečiąją versiją kuri gal bus patikimiausia nes daugiausiai į tiesą panaši. Man dar vaiku esant, teko girdėti iš mano tėvo ir ne kartą iš mūsų artimiausio kaimyno ir geriausio tėvo draugo Antano Veito, kun. Mato jaunesniojo brolio bei daktarų Mato (vet.) ir Prano (med.) tėvo tokių pasakojimų. Jaunuoliais būdami šie du artimi draugai nutarė tapti kunigais ir kun. Sidabro-Sidabravičiaus Sedos altaristo, paruošti 1863 metais turėję stoti Varnių kunigų seminarijon. Bet dėl tais metais vykusio sukilimo Varnių seminarija buvo rusų uždaryta ir keliama Kaunan. Dar tais laikais nesant Liepojos -- Romnų geležinkelio linijos šie du aspirantai į kunigus nutarę į Kauną vykti arkliais. Deja, čia atvykus teko patirti, kad seminarija dar neveikianti, o tik esanti organizavimo stadijoje ir tikslus laikas, kada joje mokslas prasidės, dar neaišku. Tokiom aplinkybėm esant jie buvo priversti grįžti namo. (Beje, grįžę tą pačią žiemą abu vedę ir liko ūkininkauti). Pakeliui Raseiniuose kad geriau arklius pailsinus nakvoję net dvi naktis. Čia iš pasikalbėjimų su senesniais žmonėmis jie girdėję tokią Raseinių Magdės legendos atsiradimo istoriją:

Gal prieš 60-70 metų tai yra XVIII ir XIX šimtmečiams pasikeičiant, Raseinių miestas nutaręs akmenimis išgristi purviną neišbrendamą turgavietę ir tuo tikslu buvo pareikalauta kad kiekvienas atvykstantis turgun atsivežtų grindiniui tinkamų akmenų ir tai nuo kiekvieno arklį po akmenį. Neatvežę reikalaujamų akmenų privalėjo sumokėti po grašį nuo arklį, taigi nuo porinio vežimo kapeiką. Neatvežę akmenų bei atsisakę sumokėti pinigais buvo verdžiami bučiuoti iš medžio išdrožtą nepatrauklios, net, baisios išvaizdos moters statulą kuri buvusi vadinama Magdės vardu. Kas nežino kad žemaičiai dievdirbiai buvo dideli miestrai išdrožinėti mukeles, smutkilius, rūpintojėlius bei visą plejadą, šventųjų kurie patalpinti įvairių įvairiausių išvaizdų ir pavidalų kryžiuose ir koplytėlėse puosė Žemaitijos sodybas, pakeles, kryžkelius, prietilčius ir brastas. Pasigėrėjimą jausdavai pamačius koplytėlinę kryžių, viso kaimo žiburėliu vadinamą, kuris jau nuo senatvės kiek pa linkęs kiūtojo prie per mūsų laukus kertančio kelio. Čia Šv. Izidorius artojų globėjas buvo tinkamai atvaizduotas prie arklo (žambio traukiamo bent kiek neproporcingo dydžio jautuko, bet, sutverimui prigimtomis detalėmis. Verta prisiminti ir kitą mūsų dievdirbių šedevrą, būtent sarkastiškai išsišiepusi šv. Vincento velnią Darbėnų šventoriuje. Bent, mūsų krašte -- pakuršy dažnai būdavo vartojamas tinkamais kaip ir Raseinių Magdės atvejais, posakis "atsiviepeš arba išsišiepęs kaip šv. Vincento velnias". Kaikada patikslinant pridėdavo -- Darbėnų. Vykdami mokyklon į Palangą ir Darbenose sustojus pailsinti arklius nepraleisdavome progos nubėgti į šventorių pasižiūrėti į tą išmybę. Šventoriaus pakrašty prie senos varpinės stovėjo maža pakrypusi ir jau tada pusiau su trūnijusi koplytėlė su tuo išsišiepusiu raudonai dažytu bet jau nublukusiu raguotu velniuku. Kokį vaidmenį šitas kipšas vaidino Šv. Vincento gyvenime galėtų pasakyti šventųjų gyvenimo žinovai. A. Žmuidzinavičiaus pieštoj velnių kolekcijoj šito nakabio -- kipšo nemačiau. Tenka manyti, kad ir Magdės stovylos išvaizda buvo tinkama pakirties tikslui padaryta, kuri vertė žmogų nedelsiant grašį ar kapeiką sumokėti nei tą papaisą bučiuoti. L.E. minima straišnuškos modistės versija atrodo kad ir visai netinka, nes ją bučiuoti gal žmogus galėjo ir ne už baudą.

(Bus daugiau)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

PAAIŠKINIMAS VISUOMENEI DĖL

PODAROGIFTS, INC.

Mes esame VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri yra išskirtinai įgaliota VNESHPOSYLTORGO priimti ir siųsti DOVANŲ-užsakymus giminėms Lietuvoje ir U.S.S.R.

PODAROGIFTS, INC. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri siunčia DOVANŲ-užsakymus į VNESHPOSYLTORGĄ be jokių tarpininkų, bankų etc.

PODAROGIFTS, INC. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri priima užsakymus PREFERENTIAD ROUBLE CERTIFICATES -- SPECIALIOS PIRMINYBĖS RUBLIŲ PAŽYMEJIMAMS ir pristato šituos užsakymus tiesioginiai per VNESHPOSYLTORGĄ, aukštos kokybės prekės gaunamos specialiose VNESHPOSYLTORGO krautuvėse ir prekių sandėliuose daugelyje dideliuose miestuose Lietuvoje ir U.S.S.R.

PODAROGIFTS, INC. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje VNESHPOSYLTORGO autorizuota priimti užsakymus BUTAMS.

PODAROGIFTS, INC. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri gauna VNESHPOSYLTORGO paskyrimą AUTOMOBILIŲ specialiomis dolių kainomis.

Šiuo metu mes turime keletą automobilių parduodamų tučtuojau. Šie modeliai:

ZHIGULI-VAZ 201 - \$3214.00; MOSKVICH 412 IZH - \$3155.00;
MOSKVICH 408 IE - \$3033.00; ZOPORZHETS ZAZ 968 - \$2026.00
jeigu nebus anksčiau parduoti

Kas pirmas ateina -- bus pirmas patarnaujamas!

Klijentų patogumui užsakymus galite paduoti bet kuriai prie mūsų prisijungusiai firmai:

Cosmos Parcels Express Co., 488 Madison Ave., New York, 10022
Package Express & Travel Agency, 1776 B'way, New York, N. Y. 10019
Globe Parcel Service, Inc. 723 Walnut St., Phila, Pa. 19106

arba tiesioginiai į mūsų vyriausią įstaigą:

PODAROGIFTS, Inc.

240 FIFTH AVENUE (tarp 27 ir 28 g-vės), NEW YORK, N. Y. 10001
TEL.: (212) 685-4537

Būkite tikri, kad paduotumėt savo užsakymus tinkamai autorizuotai firmai.

PASKUBĖKITE MUMS DUOTI SAVO DOVANŲ UŽSAKYMUS

KALĖDOMS DABAR

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIŠ,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

KULTŪROS OŽIAI POLITIKOJE

Kaip visiems žinoma, santurumas laikomas dorybe, o pyktis yra labai blogas patarėjas tiek politikoje, tiek kultūroje.

Paprasta ir niekuo dėta Dirvos pastaba, be jokių komentarų, kad Ohio lietuvių gydytojų draugijos trečius metus iš eilės premijos paskyrimas žymiesiems Lietuvių Fronto Bičiulių vadams iššaukė tos draugijos narių tarpe kai kurių abejonių. Labai užpykdė Draugo kultūrinio priedo redaktorių LF bičiulį poetą K. Bradūną. Nebesusivaldymas ir pamišęs, kad ir kuklumas taip pat yra dorybė, jis ne tik patalpino Drauge beveik ketvirtį puslapio užimantį premijuoto dr. J. Girniaus atvaizdą ir sieksinėmis raidėmis pranešė apie jam suteiktą premiją, bet ta proga grubiai išpludo Dirvą, primesdamas jai mintis, kurių ji visai neieigė ir apkaltindamas ją vadovaujantis partine aritmetika kultūrinių premijų skyrimu. Ta proga Draugo kultūrinio priedo redaktorių iš aukšto moko Dirvą neleisti savo politikos ožiams šokti į ne savo srities darbą.

Sunku suprasti, kodėl LF bičiulis K. Bradūnas taip užpyko ant Dirvos už tai, kad šį konstatavo paprastai tiesa: Ohio lietuvių gydytojų draugija trečią iš eilės premiją paskyrė LF žymiesiems vadams. Toks yra faktas, kurio niekas paneigti negali. Tą faktą konstatuodama Dirva anaipol nemanė ginčyti, kad dr. A. Maceina, dr. Z. Ivinskis ar dabar dr. J. Girnius nebūtų tos premijos verti. Bet tai nereiškia, kad jie būtų vieninteliai, kurie tą premiją nusipelnė.

Partinę ar politinę aritmetiką lietuvių politiniame, visuomeniniame ir kultūriniame gyvenime išrado ir ją vadovavosi ir tebesivadovauja ne Dirva, bet kaip tik Lietuvių Frontas ir jo bičiuliai. O pamokymą Dirvos politikos ožiams nesokti ne į savo sritį galima su kaupu gražinti kaip tik LF bičiuliams, kurie nuo pat LF įsteigimo 1941 m. leido savo kultūros ožiams taip negailėstingai šokinėti, trypti ir mindžioti lietuvių politikos daržą, jog jų padarytos žalos dar ir šiandien negalima išlyginti.

Dirva turi teisę ir laisvę turėti savo nusistatymą ir nuomonę kiekvienu politiniu ir kultūriniu klausimu ir niekas jai tos teisės atimti ar paneigti negali. Laimė, Lietuvių Fronto išsivajoti dolfusiniai, salazariniai monoptariniai laikai negrįžtami praėjo.

Dirva neginėjo ir neginėja dr. J. Girniaus nuopelnų ir vaidmens lietuviškajame kultūriniame bare, bet taip pat ji nemano jų pervertinti. Už savo veiklą "Žmogus be Dievo" jis jau gavo Aidų moksline premiją. Jis taip pat gavo Lietu-

vių Fondo kelių tūkstančių dolerių paramą lietuvių filosofijos istorijai parašyti, ką K. Bradūnas nutylėjo. Lietuvių enciklopedijos redagavimas leido jam ilgus metus išvengti visą eilę lietuvių kultūrinių kankinusių ir tebekankinančio fabrikinio darbo ir sudarė sąlygas kūrybingai pasireikšti lietuvių kultūros darbe, kurių kiti neturėjo. Aidų žurnalo redagavimas vargu ar pareikalauja iš jo daugiau rūpesčių ir pastangų, negu jau pensijon pasitraukusiam B. Brazdžioniui redagavimas ir techniškas paruošimas Lietuvių Dienų žurnalo. Savo reikšmę ir vaidmeniu nusipelnė nemažesnį pripažinimą, negu Aidų žurnalas ir jo redaktorių. Juo labiau, kad Aidai buvo ir liko gan siauru vienašališku sroviniu žurnalu ir jo redaktorių nepadėjo ar nenorėjo padėti reikiamų pastangų paversti jį visuotiniu visai lietuvių išeivijai skirtu kultūros žurnalu.

Ohio lietuvių gydytojų premija svarbi tuo, kad jos paskirtis buvo pripažinti ir paremti "pamištus" kultūrininkus, visuomenininkus ir politikus ar jų sambūrius, kuriems toji parama ar pripažinimas moraliskai yra reikalingi. Šiuo atžvilgiu Ohio lietuvių gydytojų draugija turėjo ir tebeturi didelį pasirikimą. Atžymėtinų lietuvių kultūrininkų, mokslininkų, menininkų, visuomenininkų ir politikų sąrašas neprasideda ir nesibaigia Lietuvių Fronto bičiulių vadais.

MUMS RAŠO

OHIO LIETUVIŲ
GYDYTOJŲ DRAUGIJOS
PIRMININKO
PAREIŠKIMAS

Nenoromis rašau šias eilutes. Tačiau, spaudoje pakartotinai pasirodžius teigimams prasilenkiantiems su tiesa, esu priverstas juos patikslinti.

Jokios politinės motyvacijos skiriant tris paskutiniąsias OLGD kultūrinės premijas nėra buvę. Smulkūs duomenys apie tų premijų skyrimo būdą bus patiekti sekančiame — kovo mėn. susirinkime, jos nariams apsvarstyti. OLGD kultūrinės premijos paskyrimas bei jo metodika yra išimtinai draugijos vidaus reikalas ir collegos yra prašomi susilaikyti nuo savo emocijų pritarimo ar nepritarimo premijantams pareiškimų spaudoje. Tokie pareiškimai jokio pozityvaus darbo atlikti negali, o tik įkaitina atmosferą ir ardo tos pačios premijos skyrimo idėją bei tikslą. Tikslai OLGD susirinkimas apsvarstęs bet kokius nesklandumus gali juos koreguoti patiekdamas naujas instrukcijas bei pakeisdamas premijos skyrimo metodą. Šis susirinkimas turės progos

Niekur pasaulyje nėra tokios pamišėliškos manijos švaistytis visokiomis premijomis, kabinti ant krūtinės įvairiausius žymenis, ordinus ir medalius, kaip tai yra sovietinėje valstybėje, komunistinėje Rusijoje.

Sekant tą maniją, atrodo, kas antras sovietinis pavaldinys vis turi koki nors ordinuką, kokią nors "pereinamą" vėliavėlę. Čia jums traktoringinkai, čia melžėjos, čia agitatoriai, čia ir gryo mokslo atstovai: profesorai, išradėjai, mokslininkai, ištaigų vadovai.

Viena iš gausių institucijų, dalinanti visas Rusijos mastupremijas yra Visasąjunginė lenininio komunistinio jaunimo sąjunga. Komjaunimo centro komitetas skiria jauniems mokslininkams, specialistams ir gamybos novatoriams "Lenino komjaunimo premijas".

Tos premijos skiriamos kasmet. Tad 1972 metais dar nepasibaigus paskubėta jau už šiuos metus išdalinti premijas. Pirmuose leidinių puslapiuose, stambesniais antgalviais, su įprastais sovietinėje apykoje pompatiškais įvadais, pranešama apie atžymėtusius ta premija mokslininkus, specialistus ir gamybos novatorius.

Tai yra šešiolikos ilgokų pastraipų pranešimas, kuriame kiekvienoje pastraipoje surašyti įvairių "žanrų" premininkai. Jų platus pasirinkimas. Vieni sulaukė premijos už elektroninių mašinų tobulinimus, kiti už cheminius atradimus; vieni atžymėti už topografines ir geologines studijas, kiti gi už tyrimus teisės mokslo srityje. Premininkų tarpe matome fizikus, chemikus, geologus, teisininkus, matematikus ir archeologus...

Milžiniškos valstybės technologija premijų sąrašą marga ir plati. Tos technologijos laimėjimų ir pažangos, savaime aišku, negalima palyginti, sakysim su Jungtinių Amerikos valstybių technologijos laimėjimais. Amerikoje visa tai glūdi privatinio sektoriaus ribose. Sovietuose visa tai išpučiama iki neįkainojamų laimėjimų technikos ir kultūros srityje. Taip pat nėra net reliatyvinio palyginimo sulaužojo pasaulio atsiekimais, nes sovietiniai laimėjimai, kaip tokie, slepiami lyg valstybės paslaptys.

Mums, tačiau, šių 1972 metų premijų potvynyje, įžiūrimas dar vienas, idomus momentas. Aiškiai matyti absoliuti kitatautių, ne rusų tautybės mokslininkų diskriminacija. Visi premijuotieji asmenys turi rusiškas pavardes!

Nerusus, sovietiniu žargonu vadina "nacmenais", kas reiškia skievinę santrupą iš "nacionalnoje menšinstvo".

taip pat atkeisti "pasikeitusią" valdybos sudėtį, nes aš, respektuodamas savo kolegų nepasitikėjimo pareiškimų, iš pareigų pasitrauksiu.

Dr. J. Skrinskis

NEDUODA PREMIJŲ LIETUVIAMS

"Nacmen" yra nerusas sovietinis valdinys. Tad 1972 metų Lenino komjaunimo premijai neatradinkamo "nacmeno"!

Nejaugi vien tik tai rusai "daugnacionalinėje" sovietinėje valstybėje yra "mokslininkai, specialistai ir gamybos novatoriai", verti atžymėjimų, premijų ir ordinų? Ką veikia "nacmen'ai"? Kodėl jų darbo ir sugebėjimų nepastebima? Ko vertos ok. Lietuvos mokslinės institucijos, jeigu iš 1972 metų premininkų (jų yra apie šimtą) nėra nei vieno lietuvių? Nėra, taip pat, ir nei vieno pabaltiečio.

Dar daugiau. Ši komjaunimo premija skiriama ir moksliniams kolektyvams. Ir tos premijos negavo pabaltiečių auklėjimo ir mokslo institucijos.

INŽ. RAIMUNDAS KUDUKIS — IŠKILUSIS CLEVELANDIETIS

Kiekvieną savo žmonių laimėjimą mokslo, meno, kultūrinio bei politinio gyvenimo baruose sutinkame su džiaugsmu ir pasididžiavimu. Dar pilnesnis mūsų džiaugsmas būna tais atvejais, kada iškilieji mūsų lietuvių nepasipučia ir nesisalina nuo savųjų, bet lieka ir toliau ištikimais savo lietuviškos šeimos nariais.

Inž. R. Kuduko asmenyje Clevelando lietuvių turi šaunų pavyzdį veržlumo, drąsos ir ištvermės siekiant ir laimint vadovaujantį postą milijoninio miesto administracijoje ir kartu nenutraukiant ryšių su lietuviškąja bendruomene. Ir mes visi su tikru tautinės garbės ir pasididžiavimo jausmu žiūrime į R. Kudukį, Clevelando miesto įmonių direktorių, kurs, kaip miesto meras R. Perk viešai pareiškė, esąs geriausias direktorius, koki šis miestas bet kada yra turėjęs.

Ir ištikrųjų, tie pir-

liki šiol mes nuolatos sekėme ok. Lietuvos spaudoje jaunųjų mokslininkų vardus. Jų buvo pakankamai gausu. Jaunieji netgi platokai atsižymėjo moksliniame ok. Lietuvos darbe. Ypač daug jų matėsi medicinoje, technikoje, teorinėse mokslinėse disciplinose. Tenka galvoti, kad su kartėliu ir tyliu protestu jie sutinka šių metų premijinę lietuvių diskriminaciją.

Atrodo, Maskva, dalinanti tas premijas, per toli nuo ok. Lietuvos, nuo ok. Pabaltijo sienų. Iš ten, tendencijos akiniai neleidžia įžiūrėti, neleidžia ir pastebėti lietuvių ar baltiečių mokslininkų...

Gal būtų ateičiai šis raišins turės reikšmės: sovietinė lietuvių mokslininkų diskriminacija atlyž.

mieji ir negausūs mūsų tautos reprezentantai savo sumanumu, energija, ištverme įrodo, kad ir lietuvis savo kvalifikacijos mis ne kiek nėra menkesnis už ligšiol šiame krašte dominavusius anglosaksus, skandinavus, vokiečius ir kitų tautybių asmenis.

Atrodo, kad jau bus atėjęs laikas ir mums nusikratyti nedrąsa, perdėtu kuklumu, stoka veržlumo ir savigarbos bei pasitikėjimo -- to viso komplekso nuosėdų, kurias paveldėjom iš amžiais užguitų ir paniekintų baudžiauninkų prosenelių.

Jau atėjo laikas, kada kudukį, miklų, klorių, avižienį, adamkų pramintais keliais sieks vadovaujamų vietų šios šalies visose gyvenimo srityse jauna, gabi, veržli ir energinga lietuvių generacija. Ir mes, vyresnioji ateivių karta, dar su lauksime dienų, kada savo ambasadorius turėsime visose svarbesnėse valdžios įstaigose ar

viešojo gyvenimo institucijose, kada jau neberekės lankstytis prieš svetimačius pareigūnus, prašant jų paramos ir užtarimo mūsų tautos reikalams.

Kelių iniciatorių sumanymas, kurį vykdo jau platesniu mastu sudarytas komitetas pagerbti R. Kudukį yra tikslingas užmojis šia linkme. Gerbdami R. Kudukį, mes simboliškai gerbiame ir moraliai remiame ir skatiname ir kitus eiti jo pasirinktuju keliu. Taip pat mes parodome, kad tie mūsų avangardistai gali būti tikri, kad už jų ir su jais eina visalietuviškoji visuomenė. Ši solidarumo ir vieningumo idėja yra būtina sąlyga siekiant bendrųjų tikslų.

P.K.

KVIECIAME TALKON LIETUVYBEI

Bendromis pastangomis, bendra talka, kiek kas gali padidinkime Lietuvių Fondo dar šiais fondo dešimtmėčio metais. Gražu ir prasminga jamžinti save bei savo artimuosius LF narių eilėse. Metams baigiantis, kiekvienas užinteresuotas nurašyti kokią sumą nuo pajamų. Visos Lietuvių Fondui duotos aukos nurašomos nuo pajamų mokesčio. Gyvybinį lietuvišką reikalą paremsime ir kartu savo šventa lietuvių pareigą atliksime, skirdami dar šiais metais Lietuvių Fondui didesnę ar mažesnę įmoką.

Š. m. lapkričio mėn. 1 d. pagrindinio kapitalo LF buvo \$776,000. Tą dieną narių — 3113. Iki 1972 m. sausio mėn. 1 d. LF jau yra paskyręs liuanis tinia m švietimui ir lietuvių kultūrai remti \$172,000. Šiais metais tam pačiam tikslui numatoma turėti \$54,000 ar daugiau. Tad su šių metų pelno suma iš viso LF bus paskyręs lietuvių \$226,000. Norint tenkinti visus šiais metais iškilusius lietuvių poreikius, tam reikėtų \$150,000. Išvada — greičiau sutelksime milijoną, daugiau ir stipriau paremsime lietuvių.

LF Valdyba gavo iš JAV LB Tarybos Prezidiumo ir JAV LB Centro Valdybos pranešimus, kad visos LB Apygardų bei Apylinkių Valdybos yra paragintos aktyviai įsijungti į Lietuvių Fondo vajeaus darbą. Už tai LF Valdyba yra didžiai dėkinga JAV LB Tarybos Prezidiumui ir LB Centro Valdybai.

Lietuvių Fondo
Valdyba

• Miami Beach išnuomojami butai ir kambariai nupigintomis kainomis, su visais patogumais, prie pat jūros, Vainų vasarvietėje, 8210 Harding Ave., Miami Beach, Florida. Tel. (305) 864-3586.

WANTED AT ONCE
JOURNYSMEN
PLASTIC MOLD MAKERS

OR
EXPERIENCED MACHINIST
& DIE MAKERS

Must have job shop experience and be able to set up, work from blue prints & close tolerance. Salary commensurate with experience, excellent company paid benefits. NORTHERN DIE & MOLD CO. 3804 E. WILDER RD. BAY CITY, MICH. 517-684-3573 (90-96)

MACHINISTS

Steady work for men with experience; day shift; overtime.

Apply at:

HYTROL MFG.

18335 Weaver
Detroit, Mich.
Phone: 313-272-7330 (90-94)

LIETUVIŲ GRUPĖS KELIONĖ Į AUSTRALIJĄ

į 40-ji tarptautinį Eucharistinį Kongresą
įvykstanti 1973 m. vasario mėn. 18-25 dienomis
Melbourne.

Programoje: Los Angeles, Hawaii, Australija,
Naujoji Zelandija.

Ekskursija išvyksta 1973 m. vasario mėn. 12 d., grįžta kovo mėn. 4 d. (21 diena). Į kainą asmeniui įeina: lėktuvo bilietas, I-mos klasės viešbučiai (po du kambaryje) ir pusryčiai Aucklande, Sydneyje ir Honolulu, transportai, ekskursijos po miestus, priedai už patarnavimus. Melbourne ekskursantai bus apgyvendinti pas vietos lietuvių.

*KAINOS ASMENIUI: iš Chicagos — \$1102.50, iš New Yorko — 1160.00, iš Montrealio — \$1184.00, iš Los Angeles — \$943.00. Papildomas mokestis \$94.00 asmeniui, norinčiam turėti atskirą kambarį.

Ekskursijos dalyviai galės Australijoje svečiuotis pas savo gimines 13 dienų. Kalifornijoje iki 7 dienų svečiuotis prieš išvykstant į kelionę arba iš Australijos sugrįžus.

Ekskursijai vadovauja ir ją prižiūri Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos vykd. pirmininkas Kazys Kleiva.

Ekskursiją tvarko:

Walter Rask-Rasčiauskas
American Travel Service Bureau
9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Tel. (312) 238-9787

Visais kelionės reikalais prašome nedelsiant kreiptis ir registruotis aukščiau nurodytu adresu — NE VĖLIAU Š. M. GRUODŽIO MĖNESIO 20 DIENOS.

*Total tour prices subject to airline agreement and government approval.

LIETUVIŲ MENO ANSAMBLIS DAINAVA CHICAGOJE KARTOJA OPERETĘ SIDABRINĖ DIENA SU SIMFONINIŲ ORKESTRU

Muzika — BRONIAUS BUDRIŪNO

Libretas — ANATOLJAUS KAIRIO

Dirigentas — PETRAS ARMONAS

Režisūra — ZITA KEVALAITYTĖ-VISOCKIENĖ

Dekoracijos — JURGIS DAUGVILA

Apšvietimas — ČESLOVAS RUKUIŽA

Choreografija — LEOKADIJA BRAZDIENĖ

Chormeisteriai — ALFONSAS GEČAS ir

AUDRONĖ SIMONAITYTĖ

Akompaniatorė — MARIJA MONDEIKAITĖ-KUTZ

Solistai:

DALIA KUČENIENĖ, ROMA MASTIENĖ,

MARGARITA MOMKIENĖ, JANINA

ŠALNIENĖ, ALGIS GRIGAS, VYTAS

RADYS, JULIUS SAVRIMAS, ANTANAS

GELAZIUS aktorius.

Laikas:

1972 metais gruodžio 10 d.,
3 val. po pietų (sekmadienį).

Vieta:

Marijos Aukšt. Mokyklų Auditorija,
California ir 67 gatvių kampas,
Chicago, Ill.

Bilietai:

"MARGINIUOSE", 2511 W. 69TH ST.
TEL. PR 8-4585 IR SPEKTAKLIO
DIENĄ AUDITORIJOS KASOJE.

Kainos:

\$7, \$6, \$5, \$4, \$3.

AR GALIMA ATSISKIRTI NUO SOVIETŲ SĄJUNGOS?

Taip, ir tai gana nesunkiai, -- tvirtina Maskvos Novosti agentūros 1972 m. išleista brošiūra, angliškai pavadinta: "USSR -- Union of Soviet Republics". Brošiūra buvo veliui dalinama Montrealio Pasaulinės ir Kultūrinės parodos Sovietų Sąjungos paviljono lankytojams. Kas nemokėjo angliškai, tą patį leidinį galėjo gauti prancūzų kalba (žinoma, brošiūros pabaigoje su pastaba rusų kalba, kad tai esą "na anglijskom arba na fran cuzskom jazikė"). Knygutė iliustruota besišyp sančiai sovietinių piliečių veidais ir jų veiklos paveikslais.

Skyrelyje "Sąjunga laisvų ir lygių respublikų" sakoma, kad dabartinė Sovietų Sąjunga apima 22.4 milijonų kvadratinų kilometrų plotą, kuriame randasi 15 sąjunginių respublikų (kurių tarpe ir Lietuvos TSR), 20 autonominių respublikų, aštuoni autonominiai rajonai ir 10 tautinių apygardų.

Čia pat atsakoma ir į nepastatytą klausimą: "Ar galima atsiskirti nuo Sovietų Sąjungos?" -- Esą, "kiekviena Sąjungos respublika yra suvereninė valstybė, pasilaikanti savo atskiras suverenumo teises. Teisė kiekvienai suvereninei respublikai laisvu noru išstoti iš Sovietų Sąjungos yra užgarantuota Sovietų Sąjungos ir atskirų respublikų konstitucijos nuostatais". -- Sutinkame, kad tokie nuostatai Sovietų Sąjungos konstitucijoje yra, bet pamėginkite jais pasinaudoti... Tik atsiminkime, ką padarė sovietai su lietuvių jaunuoju laisvės kovos pavarais Kaune, kai šie, laidojant susideginusį dėl laisvės Romą Kalantą, patys pamėgino tos laisvės paprašyti. Negeriai pavyktų ir kitokie "laisvoriško" atsiskyrimo būdai.

Skyrelyje apie sovietinio ūkio laimėjimus tvirtinama, kad Sovietų Sąjunga pirmaujanti visame pasaulyje kviečių, miežių, cukrinių runkelių, saulėgrąžų, linų pluošto, bulvių, pieno ir medvilnės gamyboje. -- Bet kaip čia yra, kodėl ši pasaulyje "pirmaujanti" šalis tokių derlių nuėmimo jau porą metų perka milijonais bušelių kviečių iš Kanados, o šiemet užpirkto irgi milijonius kiekius bušelių kviečių ir bulvių iš Amerikos? Cukrų vežasi iš Kubos, o medvilnę iš Egipto.

Spalvotoje lentelėje

duodami sovietinio ūkio laimėjimai paskutinio penkmečio metu. Šalia duodami apskaičiavimai, kokius "laimėjimus" šio laikotarpio metu yra pasiekusios atskiros respublikos. Vienoje grafoje yra duodama skaitlinė kiek kuri respublika yra pažengusi 1970 m., jei tą pažangą palyginsime su 1913 m. ir jei ši pažanga 1913 m. buvo pažymėta skaitline 1. Tai Lietuvos TSR esanti padariusi pažangą, kuri 1970 m. yra atžymėta skaitline 80. (Estija padariusi pažangą, pažymėtą skaitline 35, o Latvija -- tik 26...) Antroje grafoje numatyta, kokią pažangą turės padaryti kiekviena "respublika" 1975 m., jei 1970 metus laikyti lygius 100%. Tai Lietuvai numatyta koeficientas yra tarp 146 ir 149 (gi Estijai ir Latvijai numatyti tokie koeficientai: 136-139 ir 135-138). Tai Lietuvai, kaip matome, užkrauta pati didžiausia "pažangos" našta iš visų trijų Pabaltijo valstybių.

Bet tų statistikų sudarinėtojai kažkaip "pamiršo" vieną labai svarbią "smulkmeną", būtent kad 1913 metais nebuvo nė Lietuvos, nė Latvijos ir nė Estijos "respublikų", tai iš kur galėjo paimti savo statistinius apskaičiavimus neegzistuojantį vienetą? Kaip visi žinome, tada buvo

tik "viena ir nedalijama matuška Rusija", o čia išvardintos šalys tesudarė tik tos matuškos "severo-sapadnyj kraj". Ar negeriau būtų padarę šie statistikų sudarinėtojai, jei savo palyginimams būtų paėmę, sakysime, 1935 metus ir palyginę su tuo, kokią pažangą tos valstybės padarė savo nepriklausomybės metais kad ir nuo jų taip pamėgtų 1913 metų...

Sveikatos skyrelyje sakoma, kad visame krašte -- Kryme, Kaukaze, Baltijos respublikose, Altajuje, Urale, centrinėje Rusijoje ir prie Ramiojo vandenyno esą tūkstančiai sanatorių ir poilsiaimo namų. Neveltui kasmet į Palangą ar Druskininkus sugrįžta tūkstančiai tokių "poilsiautojų" iš visų "plačiosios tėvynės" kampų. (ab)

• "Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės" knygos I tomas jau atspausdintas ir įristas. Kaina 12 dolerių. Gaunama adresu: K. Ališauskas, 7312 So. Washtenaw Ave., Chicago, Illinois 60629.

PRINTING PRESSMEN

For night shift on Miehle 36 and Harris LXD offsets. Must know color and have ability to do quality printing. Union shop with all premiums paid for Blue Cross and Blue Shield for employees and family. Sick and accident insurance. Vacations and holidays paid. Full time plus overtime.

Come to work for a company that hasn't laid off a man in 45 years. KALAMAZOO LABEL COMPANY 321 W. Ransom St. Kalamazoo, Mich. 49006 Phone 616-381-5820 ask for Mr. Holmes. (88-94)

Plk. Raimundui Liormanui 80 metų

Žinomas šveicarų gydytojas Dr. Vander yra pasakęs, kad žmogus sulaukęs 80 metų amžiaus pradeda gyventi antrąją jaunystę. Deja, nedaugeliui pasisėka antros jaunystės sulaukti. Tarpe tokių laimingųjų "jaunuolių" šiandien turime pulk. Raimundą Liormaną. Jis sulaukęs šio gražaus amžiaus liko nepasėjęs. Jo amžiaus metinės mūsų spauda iki šiol paminėjo trumpomis žiniomis, bet reikia manyti, kad ateityje jo nuopelnai mūsų valstybei ir tautai bus tinkamai įvertinti ir paskelbti. Nesigilinant į jo, kaip kario karjerą, vertėtų šia proga prisiminti vieną jo tarnybos laikotarpį, kai jis buvo Klaipėdos Krašto karo komendantas.

Klaipėdos Kraštui prisijungus prie Lietuvos, pagal pasirašytą konvenciją, Lietuvos valstybė gavo daug teisių tvarkant Mažosios Lietuvos reikalus. Ji gavo teisę įvesti ir laikyti krašte kariuomenę ir visą eilę kitų valstybinių galių. Klaipėdiškiai turėjo atlikti Lietuvos kariuomenėje karinę prievolę. Be abejo, buvo reikalingas paskirti ir karo komendantą.

Reikia neužmiršti, kad po Klaipėdos Krašto prisijungimo prie Lietuvos, krašte buvo daug vokiečių, kurie buvo visą laiką priešingai paklusti Lietuvos įstatymams ir, be to, gautos autonominės teisės įgalino vokiečių valstybės laikyti vokiškos vienybės. Dėl šių priežasčių Klaipėdos Krašto Komendanto pareigos buvo ne tik labai svarbios, bet ir sunkios. Todėl pulk. Liormanas pradėjęs eiti komendanto pareigas, pasiėmė patį sunkiausią darbą, kurio neteko dirbti nė vienam iš buvusių Lietuvos komandantų. Nežinotina visų sunkumų pulk. Liormanui sekėsi sklandžiai atlikti savo pareigas.

1933 m., kai Hitleris pradėjo valdyti Vokietiją, Klaipėdos Krašto vokiečiai palengva pradėjo kelti galvas ir taip kas-

met vokiečių judėjimas didėjo. Iš pradžių nesant tinkamų įstatymų, kurie būtų tikę suvaldyti vokiečių beveik nebuvo. Nors buvo sudarinėjamos bylos prieš vokiečių antivalstybinius prasizengimus, tačiau dauguma tų bylų tekdavo nukreipti karo komendanto nuožiūrai. Čia ir pasireiškė pulk. Liormano didysis diplomatinis talentas. Jei kiti Lietuvos komendantai galėjo taikyti sankcijas be jokios atodairės, tai Klaipėdos Krašto komendantas turėjo gerai apsvarstyti ką bausiti ir kaip bausiti. Jei jis nebūtų buvęs geras diplomatas, galėjo greitai per daug supykinti vokiečius.

Pats komendantas Liormanas išstudijavo bylas ir ten, kur reikėdavo nubausdavo, arba raskdavo būdų taikiai, draugiškai pabarti.

Neskaitant visos eilės žinomų vokiečių veikėjų, Klaipėdos Krašte buvo stambių dvarininkų, žinomų vokiečių, kurie mėgdavo parodyti savo vokiškumą ir dažnai padarydavo neleistinų antivalstybinių darbų. Prieš tokius kartais policija iškdavo bylas ir jos būdavo nukreipiamos karo komendantui reikalaujant prasizengėlių dvarininką nubausti. Paliesti įtakingą dvarininką vokiečių kaip Konradą ir Gubą buvo nejuokai, nes jie turėjo plačių giminių Vokietijoje ir betkoks jų griežtas palietimas galėjo pakenkti Lietuvos - Vokietijos santykiams. Tačiau pulk. Liormanas ir čia rado išeitį. Būdamas aukštas karys jis susidraugo su vokiečiais dvarininkais ir tokio dvarininko Konrado būdavo kviečiamas atvykti į jo miškus pamedžioti. Ta proga pulk. Liormanui buvo galimybė nuteikti dvarininkus būti lojalius gyventojais.

Kartą pulk. Liormanas gavo iš policijos sudarytą bylą prieš dvarininką Konradą. Kad Konradą neužpykinus ir nepadarius

dar aršesniu vokiečių pulk. Liormanas panaudojo savo diplomatiškumą. Kai atėjo proga vyksti pas Konradą medžioti, jam rūpėjo ne tiek medžioklė, kiek išspręsti jo bylą. Ir laike medžioklės jis su Konradu išsikalbėjo apie jo antivalstybinę veiklą ir įrodė Konradui būdą geriau laikytis valstybei lojaliu. Žinoma, Konradas suprato, kad Liormanas gali jį nubausti, bet kaip gero draugo patariamasis pasižadėjo toliau vengti antivalstybinės veiklos.

Tokių pavyzdžių pulk. Liormanui per ilgą tarnybos laiką buvo nevienas, kur reikėjo parodyti savo galią, bet kartu būti geru diplomatu. Tai buvo pulk. Liormano turbūt įgimti diplomatiniai gabumai, kad jis sąžiningai atlikdamas Lietuvai savo pareigas neužsitraukė vokiečių pykčio. Todėl vokiečiai jį gerbė kaip galingą, bet gerą savo viršininką.

Pulk. Raimundo Liormano 80 metų amžiaus sukakties proga, linkėtina dar sveikam ilgai gyventi.

K. Klastauskas

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

HORIZONTAL BORING
MILL OPERATORS
WITH JOB SHOP EXPERIENCE
HIGH HOURLY RATE
SUBSTANTIAL OVERTIME.
EXCELLENT FRINGE BENEFITS
ADVANCE MFG. CO.
6800 MADISON AVE.
CLEVELAND, OHIO (88-90)

DIEMAKERS
Immediate opening for Diemakers
with experience on medium to large
automotive and appliance dies. High
hourly rate with substantial overtime.
Excellent fringe benefits.
ADVANCE MFG. CO.
6800 MADISON AVE.
CLEVELAND, OHIO (88-90)

KELLER OPERATOR
JOB SHOP EXPERIENCE
HIGH HOURLY RATE
PLENTY OF OVERTIME
EXCELLENT FRINGE BENEFITS
ADVANCE MFG. CO.
6800 MADISON AVE.
CLEVELAND, OHIO (88-90)

Vienas iš mūsų serijos pranešimų klientams:

Ateina 1974... daugiau jėgos jums

1974 metais, kada mūsų branduolinė jėgainė Davis-Besse pradės veikti, ten bus:

Daugiau jėgos jums, pirkėjai... išlaikyti maistą saugiai ir ekonomiškai.

Virš 60 milijonų šeimų dabar turi elektrinius šaldytuvus. 1974 metais bus žymiai daugiau šeimų ir jos taip pat norės šaldytuvų.

Daugiau jėgos jums, namų šeimininkai... padėti jums atlikti visus darbus.

Virš 50 milijonų namų dabar turi skalbimo mašinas, garo prosius ir valymo siurblius. Jau tik už dviejų metų bus reikalinga daugiau jėgos dar geresniam gyvenimui didesniais skaičiais žmonių.

Daugiau jėgos jums, duonos parūpintojai... jei norima turėti darbų.

Ir jei norime turėti daugiau darbų Northeast Ohio, turime turėti

augančią ekonomiką... augančią pramonę ir daugiau pramonės. Ir daugiau elektros. Žymiai daugiau.

Daugiau jėgos jums, kurie norite apsaugoti aplinką.

Elektra yra jėga kuri gali išspręsti daugelį mūsų aplinkos problemų. Su oro teršimo kontrolės priemonėmis. Vandens išvalymo sistema. Atmatų perdirbimo galimybės, kanalizacijos priežiūros įmonės.

Daugiau jėgos jums 1974... jeigu jūs norite padėti išvalyti savo aplinką, pagerinti savo gyvenimo kokybę, ar paprasčiausiai turėti darbą.

Mes padarysime viską savo pajėgume padėti!

The ILLUMINATING Company

NEOLITUANAI MINĖJO 50 METŲ SUKAKTĮ

Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacija Neo-Lithuania š.m. lapkričio 11 d. šventė savo veiklos 50 m. sukaktį. Šventės išvakarėse Dirva savo išskirtinai neolituanams ištiesu numeriu, redaguotu filisterio Juozo Jurevičiaus, eile rašinių pavaizdavo šios Korporacijos kūrimąsi, eitąjį kelią ir nūdienės nuotakas pas neolituanus.

MEČYS VALIUKĖNAS

kas, trumpame žodyje, sveikina korporantus ir jų bičiulius, pilnaitelę lietuvių tautinių namų salę, ir nukelia visus į 1922 metų Kauną, kur aną vakarą stud. mediko Simo Virkučio bute posėdžiavo Korpi Neo-Lithuania steigėjų būrelis. Kol, Jonikas perteikia

simės neapvilti tų, kurie deda vilčių į mūsų Korporacijos atžalas... Garbingai eisime pasirinktuoj Pro Patria keliu!"

Sueigos antroje dalyje, savo kadenciją baigusi padalinio valdyba, perdavė pareigas ir insiginias naujai senjorų sueigos išrinktajai valdybai, sudėtyje: pirmininkas Algis Mockaitis, vicepirmininkas -- Algis Augaitis (ketvirtai kadencijai įeinąs į valdybą), išdininkas -- P. Vėbra, narys -- Živilė Modestienė ir sekretorius -- Alvyda Gobyte.

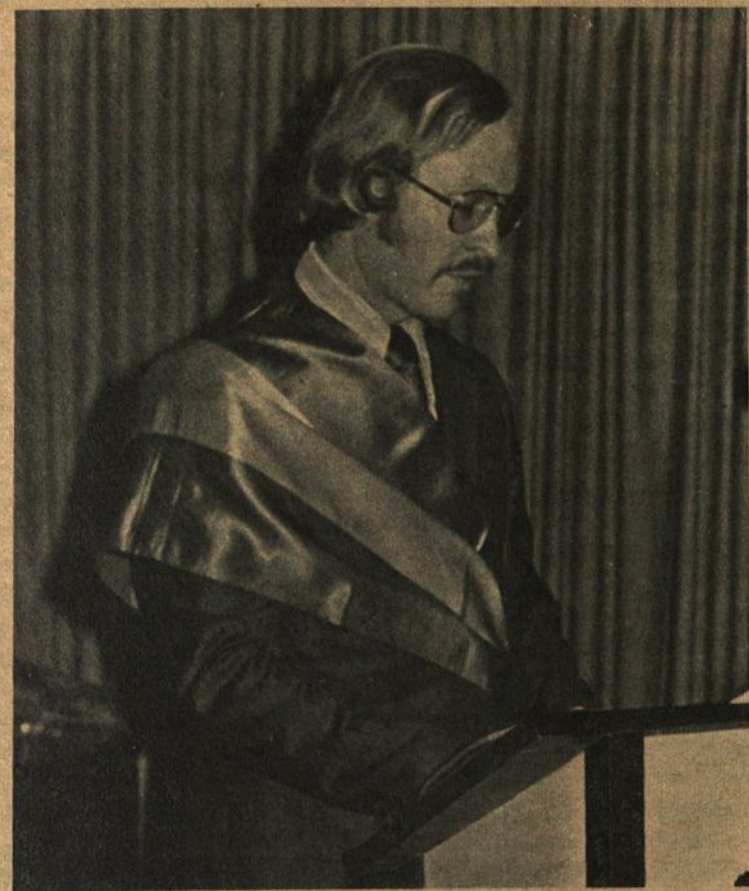
Filisteris A. Mockaitis, valdybos vardu padėkojo už pareikštą jiems pasitikėjimą, pavedant vadovavimą ir drauge kvietė visus senjorus, filisterius ir Korpi bičiulius talkinti valdybai, dirbti Korporacijai, tegu ji ir toliau naują penkiasdešimtmetį tęgyvoja, teauga, težydi! Nuaidėjus Gaudeamus igitur sueiga baigta.

LAPKRIČIO 12 DIENA

Rytą neolituanai su savo vėliava dalyvavo pamaldose, Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Mišias atnauavo Kun. Algimantas Kezys, SJ. Pamoksle tėvas Kezys iškėlė Korpi Neo-Lithuania principus, tautiškumą ir krikščionišką dorovę, o taip pat šios korporacijos įnašą lietuvių, Pamokslininkas paryškino šiandieninę korporacijos vietą mūsuose, tar-damas: "Išsivijoje Neo-Lithuania nėra nostalgijos padarinys, kaip nekurių buvo manoma, o reali tremties gyvenimo apraiška".

Po pamaldų neolituanai pagerbė žuvusius ir mirusius Lietuvos sūnus ir dukteris, padėdami gėlių vainiką prie Lietuvos laisvės kovų paminklo. Iš čia neolituanai, jų šeimos ir bičiuliai, o taip pat nemaža mirusių korporantų šeimų narių, nukilo į Šv. Kazimiero kapines. Čia organizuotai, kolegoms V. Mažeikai ir J. Juodikiui vadovaujant, aplankė kiekvieno 23, tose kapinėse palaidotų kolegų-ių kapus, sukalbėdami maldą ir padėdami ant kiekvieno kapo iš bendros puokštės išskirtą gėlę.

Trečią valandą po pietų Lietuvių tautinių namų salėje įvyko iškilminga Korporacijos su eiga - akademija. Ją atidarė vyr. valdybos arbiter elegantiarum E. Modestas. Programai vesti pakviečiama vyr. valdybos vicepirmininkė Audronė Pavilčiūtė.

Iškilmingoje sueigoje kalba Korpi Neo-Lithuania vyr. valdybos pirm., Jonas Valkiūnas.

Birutė Augaitienė ir Daiva Vaitkevičiūtė, išplėdžiusios dalį meninės programos.

Sukakties centrinė minėjimo vietovė, berods, tenka Chicago, kur telkiasi daugiausia išsivijos lietuvių, kur darniai veikia NL padalinys, kur jau antrąjį dešimtmetį, kas du metus renkamos NL vyriausios valdybos reziduoja.

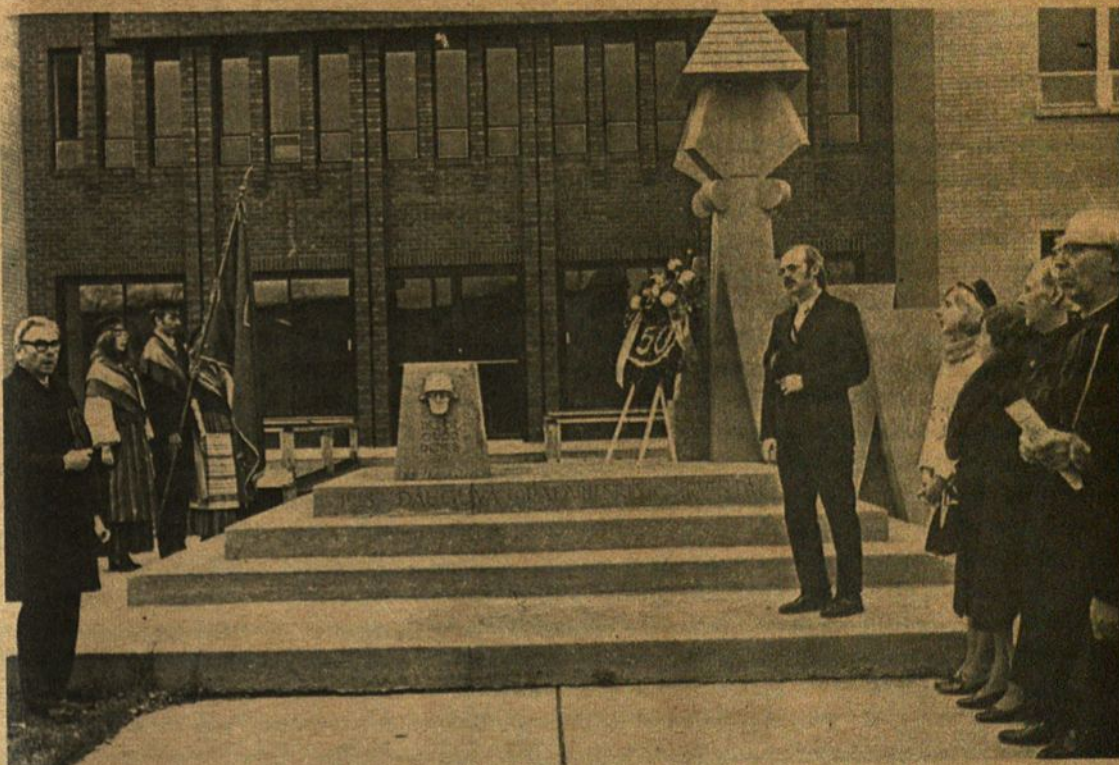
LAPKRIČIO 11-OTI DIENA

Šią dieną, iškilmingiau negu kad tai buvo daroma kasmet, Chicagoje, buvo metinė Neo-Lithuania sueiga. Pradedama Tautos Hymnu, Tribūnoje Alvydas Jonikas, NL Chicagoje pirminin-

VISOS NUOTRAUKOS
V. A. RAČKAUSKO

Iškilmingoje akademijoje LT namuose dalis dalyvių. Iš kairės: vienas iš gyvųjų korporacijos steigėjų dr. M. Kavolis, korp. sveikinas gen. prof. J. Dirmantas, korp. pirm. J. Valkiūnas, gen. kons. J. Daužvardienė.

Sekmadienį, lapkričio 12 d., po pamaldų buvo padėtas Korpi Neo-Lithuania vainikas prie žuvusiųjų dėl Lietuvos laisvės paminklo Chicagoje. Kalba Korpi Neo-Lithuania pirm. Jonas Valkiūnas.

Susikaupimo minute pagerbiami žuvusieji: gen. kons. J. Daužvardienė, S. Adomaitienė, O. Nakienė, A. Augustinavičienė, dr. J. Balys, T. Blinstrubas, R. Stanifūnas, M. Valiukėnas.

Korporaciją sukakties proga gyvu žodžiu pasveikino Juzė Daužvardienė, Lietuvos Garbės Konsulė, džiaugdamasi neolituanų darbais, vis naujais veidais ir palinkėjo tolesnės išsivijos, turint šoki Pro Patria ir dar daugiau -- Pro Libertate Lithuaniae.

Kiti sveikintojai: T. Blinstrubas, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vardu, Dr. Martynas Kavolis, vienas Korporacijos pirmųjų, Kaz. Kasakaitis, Amerikos Lietuvių Tautinio Akademinių Sąjūdžio vardu, Dr. J. Balys, Naujosios Vilties žurnalo redaktorius, Vytautas Narutis, Studentų Ateitininkų Sąjungos vardu, J. Varčiūnas, Romuvos Korporacijos vardu, prof. S. Dirmantas, Profesorijų draugijos ir Technikų Vyrių "Plieną" vardu, Profesorius, "lenkdamas galvą prieš NL vėliavą, herbą ir nuveiktus darbus", stipriai akino neolituanus imtis plačios iniciatyvos reikiama paminėti Lietuvos Universiteto 50 m. sukaktį, nes Sveikintojo mintimi "jei ne būtų buvę Lietuvos universiteto (vėliau pavadinto Vytauto Didžiojo vardu), mes šiandien būtume ne čia ir ne mes!"

Raštu ir telegramomis gautuosius sveikinimus perskaitė Audronė Pavilčiūtė. Sveikino Ministeris Stasys Lozoraitis, Lietuvos Diplomatinijos Šešas, Juozas Kajeckas, Lietuvos Atstovas JA Valstybėms, Filisteris Jurgis Dargis, vienas iš NL steigėjų ir buvęs jos pirmininkas, Gražų, anksčiau gausingai neolituanų praktikuotą (prot), savo sveikinimais priminė, filisteriai Stasys Švedas ir Juozas Stanaitis, chigaiškiai, negalėdami asmeniškai sueigoje dalyvauti, jungėsi su visais, savo sveikinimais raštu.

Filisterė prof. Aldona Nasvytytė-Augustinavičienė savo pasikaitoje nusakė Filiae Lithuaniae ir Neo-Lithuania Korporacijų veiklą, korporantų siekius bei nuotakas Tėvynėje, o filisteris Rimas Stanifūnas apžvelgė šių korporacijų, veikiančių bendru Neo-Lithuania vardu, kelią, pastangas ir darbus išsivijoje.

Oficialią dalį baigus, scenoje pasirodė neolituanų tautinių šokių grupė, vedama Nijolės Pupienės ir jos asistentų senj. D. Nolte ir Algio Ankaus, darniai sušokdama kelis šokius. Auditorija kiekvieną šokį, palydėjo ilgomis katutėmis. Vėliau senj. Audronė Simonaitytė, vis daugiau ir daugiau kopianti meno pakopomis, kaip dirigentė ir solistė, šia proga nuotaikingai padainavo solo:

Šv. Kazimiero kapinėse aplankyti mirusieji kolegos.

Miko Petrausko -- Jauvakaras, Tallat-Kelpšos -- Lietus linoja ir Aleksandro Kačanausko -- Kad aš našlaitėlė, Bisui -- Subatėlė!

Senjorės Daiva Vaitkevičiūtė ir Birutė Augaitienė pasigėrėtinai gražiai ir stilingai paskaitė lietuvių poetų kūrybos. Kaip vėliau paaiškėjo, skaitinių programą sudarė ir deklamatorėms savai patirtimi talkininkavo fil. Sofija Adomaitienė.

Darnus, vykusiai suplanuotas ir pravestas Korpi sukakties minėjimas, vadovaujant vyriausiajai valdybai ir bendradarbiaujant Chicago padalinio valdybai bei eilei korporantų-čių, baigtas pirmininko fil. Jono Valkiūno padėkos žodžiu ir Gaudeamus.

Beje, Lietuvių Radijo Forumo vadovų Antano ir Marijos Rudžių malonių kvietimu pasinaudojant, visą šeštadienio (lapkričio 11 d.) šio radijo programą atliko neolituanai (Jonas Valkiūnas, Juozas Jurevičius, Genovaitė Modestavičienė, Danutė Nolte, Audronė Pavilčiūtė, Vy-

tautas Kasniūnas, Ed. Modestas, supažindindami klausytojus su Korpi Neo-Lithuania, jos siekais, nuotakomis ir polėkais.

Naujoji seniorė Audronė Matutyte kalba pakeltųjų vardu.

Naujai pakeltieji į seniorus: Danutė Nolte, Audronė Matutyte, Marius Kasniūnas, Arvydas Ignatonis, Vida Gerštikaitė ir Kornelija Bakšytė.

SPORTININKAI BUVO SUSKRIDĘ Į CLEVELANDĄ

ŠALFAS SUVAŽIAVIMAS SVĖČIO AKIMIS

(2)

Antanas Laukaitis

Sekančiais metais numatoma siųsti Amerikos lietuvių sportininkus gastrolėms į Europą. Šiuo klausimu plačius paaiškinimus davė Sąjungos pirmininkas J. Baris ir Krepšinio Komiteto vadovas Aleksas Lauraitis, iškilio gana nemažos diskusijos, galutinai nenusprendžiant ar rinktinę tegalės būti išrenkami tik nuolatiniai lietuvių klubuose dalyvaujant lietuvių kilmės krepšininkai ar į ją reiks kviegti ir universitetuose bei kolegijose žaidžiančius lietuviškos kilmės "žvaigždes". Šis klausimas buvo gana opus ir rinktinės sudarymas yra paliktas Krepšinio Komitetui, susidedančiam iš: vadovo A. Lauraičio, A. Biručio, R. Dirvonio, M. Dulitno, V. Grybausko ir J. Valaičio.

Be krepšinio numatoma į Europą siųsti ir Amerikos lietuvių moterų tinklinio bei stalo teniso rinktinės, kurios savo pajėgumų prilygsta daugeliui Europos valstybių. Labai greitai ateityje numatoma išvykos klausimais duoti platesnį paaiškinimą, pradedant ir išvykos piniginių vajų. Tinklinio vadovas Rytas Babickas pranešė, jog ryškiai aiškiai kuriomis Europos valstybėmis jau yra užmegstai ir moterų išvyka gali būti pilnai suorganizuota.

Išvykos į Europą klausimas susirinkimo atstovų buvo priimtas ir tam buvo išreikšta pilnas pritarimas. Susirinkime buvo iškeltas labai svarbus krepšinio teisėjų klausimas, pamirint nemalonius paskutiniuosius sporto šventės Clevelande nutikimus, kada teisėjai buvo tiesiog gaudyti gaudomi iš žiūrovų tarpo. Ateityje nutarta iš anksto surasti žaidimų teisėjus ir buvo siūloma savuose klubuose ruošti teisėjus iš savų sportininkų.

Teniso vadovo pranešime buvo paduota išsami teniso sekcijos veikla, parodant p. Giedrienės pa-

skirtą pereinančią taure, mirusio buv. Lietuvos teniso meistro Giedrio atminimui. Platus pranešimą padarė lengvatikos vadovas Alg. Bielskus, nurodymas gana blogą lengvosios atletikos padėtį Amerikoje. Jo nuomone nereikėtų nei lengvosios atletikos, nei plaukimo išbraukti iš mūsų lietuviškos sportinės veiklos.

Šachmatų sekcijos raštinį pranešimą davė vadovas Kazys Merkis, plačiai nurodymas paskutiniųjų metų šachmatininkų veiklą. Jis pabrėžia, jog Bobby Fisher laimėjimas pasaulio meistro vardo, turi nepaprastai įtakos į Amerikos jaunimą. Pvz., praėjusiose Bostono miesto šachmatų pirmenybėse dalyvavo 660 žaidėjų ir iš jų 600 buvo moksleivių. Šis įvykis labai užkrėtė ir lietuvių jaunimą, tik į reikia aktyviau įjungti į mūsų šachmatų judėjimą ir varžybas.

Šaudymo sekcijos vadovas Vytautas Juknaitis pabrėžė, kad nors šaudymo sportas ir yra brangus, tačiau jie dalyvauja ne tik savose, bet ir pabaltiečių šaudymo pirmenybėse. Pinigų turi užtenkamai, veikia aktyviai ir džiaugiasi, jog šia šaka labai domisi jaunimas, iš kurių ypatin geros šaudytojos yra mergaitės.

Stalo teniso apyskaitą davė vadovas S. Krasauskas, paminėdamas, jog paskutinėse metinėse varžybose dalyvavo 35 žaidėjai, iš merginų ypatingai geros yra būsimos atstovės Europoje V. Nešukaitytė ir E. Sabaliauskaitė. Ateityje nutarta daryti pabaltiečių stalo teniso pirmenybes kas keturi metai, Stalo tenisas darosi New Yorke ir Rytų Sporto Apygardoje labai populiarius.

Futbolo padėtis Kanadoje yra labai liūdna. Lietuvių komanda čia sudaryti beveik neįmanoma.

New Yorke futbolo sekcija yra labai gyva ir aktyvi. Ateities problema yra kai kurių asmenų noras siųsti šią komandą į Lietuvą. Chicagoje turima gana aktyvi futbolo sekcija.

Žiemos sporto ir slidinėjimo sekcijos platus pranešimą padarė V. Čiurlionis, pabrėždamas, kad šioje sekcijoje darbas yra vykdomas labai puikiai. Lygis yra aukštas ir amerikiečių žiemos sporto profesionalų įvertinimai yra labai geri. Paskutiniuosius pabaltiečių pirmenybės buvo prarastos lietuvių labai gerai. Piniginiai sekcijos reikalai yra labai geri. Turimas savas slidininkų žaibo klubas, leidžiantis ir savo puikiai redaguojamą leidinį "Snai gių Atgarsiai". Pagal surinktus duomenis, kiekvienas slidininkas, norėdamas atsiekti dabartinį lietuvių turimą slidinėjimo lygį, turėtų išleisti apie \$2000,00 Turima šeši slidinėjimo klubai, turintieji visus moderniausius šio sporto įrengimus. Įdomus dalykas yra, kad šiuose klubuose mūsų jaunimas nusprendė kalbėti vien tik lietuviškai, kas yra sveikintinas pavyzdys visam kitam mūsų sportuojančiam jaunimui. Slidinėjimo sekcijai vadovauja Algis Garlauskas.

Apie Pabaltiečių Sporto Federaciją pranešimą padarė pirmininkas Alg. Bielskus, pabrėždamas, jog šioje federacijoje yra dideli organizaciniai trūkumai iš latvių ir estų pusės. Paskutiniu metu į pabaltiečių pirmenybes buvo pakviesta ir ukrainiečiai sportininkai svečio teisėmis. Po pranešimo iškilio klausimas ar yra verta leisti ukrainiečiams ateityje dalyvauti kaip lygiateisiams nariams pabaltiečių sporto šventėse, Lietuvių atstovų susirinkimas šiuo reikalu davė pilną sutikimą ir dėl galutinio įsijungimo sprendimą padarys pabaltiečių komitetas.

Golfo sekcija turi užtenkamai žaidėjų, veikia neblogai, tik turėtų būti aktyvesnis jų gyvavimas.

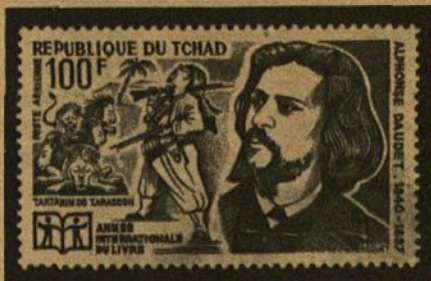
Ateityje, jei tik atsiras užtenkamai mėgėjų numatoma suorganizuoti kėlininkų sekciją. Labai įdomų pranešimą sportinių stovyklų klausimu, padarė buvusi Amerikos lietuvių žymioji sportininkė Elvyra Vadopolienė. Savo labai gerai paruoštame referate ji iškėlė šių stovyklų reikšmę sportiniam jaunimui ir vadovams. Tikslas yra toks pat reikšmingas, kaip ir kitų jaunimo organizacijų, nes visos stovyklos yra labai svarbios savųjų šakų jaunimui. Jau tas yra reikšmingas, kai suburiama vienon krūvon vadovai susto vyktautojais. Per sportinę stovyklą mes atsiektume labai daug gero, ypatingai įėjus bus rastas visų bendras pasiūlymimas. Pagrindinis klausimas būtų kaip galima geriau suorganizuoti tokią stovyklą? Be didelės reklamos nereikėtų bijoti su sportu išlysti ir į akademinę plokštę, duodant gerai paruošius paskaitų ir simpoziumų. Į stovyklas reikėtų pakviesti paskirus, gerai paruošius vadovus - specialistus ir net paskirus sporto komandas, ypatingai ruošiantis į užjūrinės kelionės. Duotoje dienotvarkėje buvo ponios Elvyros labai smulkiai ir gerai paruošta stovyklos kasdieninė programa. Sporto vadovai neturėtų bijoti perduoti mūsų jaunimui fizinio auklėjimo ir sporto idėjas, kas duotų labai daug reikšmės ir lietuviškos sportinės dvasios mūsų ateities vadovams. Šie visi pareiškimai p. Vadopolienės buvo ypatingai įdomūs ir jie ateityje turėtų vienokiu ar kitokiu būdu, būti įgyvendinti. Šios stovyklos mintis labai nuoširdžiai parėmė mūsų veteranas sportininkas Br. Ke turakis, pradžia pasitildamas net vienos dienos savo uždarbį. Atstovai nutarė ateityje bandyti tokios stovyklos suruošimą.

Sekančioji sporto žaidynių šventė yra numatoma suruošti 1973 metų gegužės mėnesio 5-6 dienomis Detroite ir jos rengė jais paskirti Detroito "Kovas". Žiemos sporto varžybos prasidės sausio mėn. ir smulkesnės datos su visa programa bus skelbiama spaudoje.

FILATELIJOS KAMPELIS

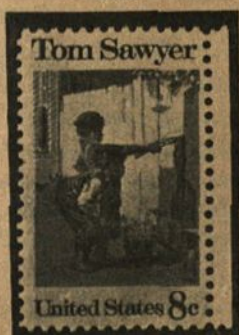
Nr. 11

ANTANAS BERNOTAS

ČADAS (Tchad, vidurio Afrikos negy respublika, anksčiau buvusi prancūzų kolonija) Tarpautinių Knygos Metų proga išleido 100 frankų oro pašto ženklą su prancūzų rašytoju Alphonse Daudet ir vaizdu iš jo veikalo Tartarėnas (Tartarėnas medžioja liūtus Afrikoje).

Alphonse Daudet (1840-1897) gimė Nimes mieste ir mokėsi Lyone, o vėliau Paryžiuje, kur kartu dirbo savo brolio Ernesto laikraštyje Figaro. Vėliau mokytajavo, keltavo ir vertėsi literatūra. Vienas žymiausių prancūzų natūralistinio romano atstovų. Pradžioje rašė trumpeles apysakas ir noveles, vėliau perėjo į romano sritį, priartėdamas prie Zolos ir brolių Goncourtų impresionizmo. Keletas jo veikalų išversta ir lietuviškai: Tartarėnas (1924), Balados proza (1929), Laiškai iš mano malūno (1930) ir Tartarėnas Alpėse (1936). -- Pats Čadas vienas, arba kartu su gretimomis sritimis ir įvairiais pavadinimais, pašto ženklus išleidžia nuo 1922 m.

JAV išleido šiuos naujus pašto ženklus: 1. Spalio 13 d. -- 8c, su rašytojo Mark Twaino apysaka.

Antrąją suvažiavimo dieną vyko diskusinėms temoms pasiskirstymas, kuriuose, galia, dėl laiko stokos, aš negalėjau dalyvauti.

Mano nuoširdi padėka priklauso ŠALFAS visai valdybai pakvietusiai mane dalyvauti šiame metiniame sporto atstovų suvažiavime, kurio metu man ypatingai buvo malonu susipažinti su visais pagrindiniais Amerikos klubų vadovais, išgirstant ir plačią sportinės veiklos apžvalgą Amerikoje ir Kanadoje. Iki šiol daugiau besilankant tik Rytų Apygardoje, malonu buvo išgirsti šios apygardos pirmininko mūsų žinomojo stalo tenisininko P. V. Gvildžio pranešimą ir jo darbą apžvalgą, pranešant, kad po didesnės pertraukos, dabar yra atgaivinama sportinė veikla visuose šios apygardos sporto klubuose ir ypatingai New Yorke jau matoma ir gražios pasekmės. Atrodo, kad su P. Gvildžio energija ir darbu labai greitai ir vėl sportinis gyvenimas šioje apygardoje sužydės.

Lyginant Amerikos ir Australijos sportinį veikimą, man labai smagu buvo matyti, kad sportinis gyvenimas ir visa veikla, nors ir mažesnėje plotmėje, yra labai panaši tarp šių kontinentų lietuvių sportininkų. Labai džiugu buvo matyti mūsų senosius veteranus dar ir dabar aktyviai dirbant lietuviškąjį sportinį darbą, tik žinoma, proporcingai palyginus, jų Amerikoje galėtų būti daug daugiau ir jie visą mūsų sportinį gyvenimą galėtų daug daugiau ir našiau paremti tiek moraliniai, tiek ir materialiniai.

Dėkodamas savo jaunesiems draugams detroitiškiams R. Janukaičiui ir I. Šventikaitėi už mano rūpinimąsi kelionėje, aš tik galū palinkėti visiems Detroito "kovo" sportininkams ir vadovams kuo geriau ir gražiau surengti sekančią sporto šventę Detroite, kai visiems Amerikos lietuviams sportininkams ir jų vadovams yra mano nuoširdus sveikinimas, linkint ir ateityje lietuvišką sportinę dvasią plėsti ir išlaikyti visoje mūsų sportinėje šeimoje.

kos Tom Sawyer iliustracija: Tom Sawyer su draugu laukia lentinę tvorą (pagal dail. Norman Rockwell piešinį).

Mark Twain (tikroji pavardė Samuel Longhorne Clemens, 1835-1910) gimė Floridoje, Misourio valstijoje, iš jaunų dienų mokėsi spaustuvininko amato, vėliau ėmė rašyti į vietos laikraščius. Prieš civilinį karą ėmė plaukioti laivu Mississippi upe. Nuo 1861 m. dirbo Nevados sidabro kasyklose, kartu rašydamas humoristines apysakas slaptyvarde Mark Twain. Vėliau lankėsi Kalifornijoje ir New Yorke, 1867 m. lankėsi Prancūzijoje, Italijoje ir Palestinoje, 1870 m. vedė Oliviją L. Langdon ir persikėlė gyventi į Hartfordą, Conn., kur ir pasiliko visą laiką. Iš savo turtingos praeities parašė visą eilę apysakų ir aprašymų, kurių patys geriausi yra berniuko Tom Sawyer nuotykių prie Mississippi upės ir taip pat kito berniuko Kuckleberry Finn nuotykių.

2. Spalio 20 d. -- reguliarioje serijoje 7 c. pašto ženklą su Benjaminu Franklino atvaizdu.

3. Lapkričio 10 d. -- 8 c. pašto ženklą Amerikos vaistinininkams pagerbti. Piešinys -- vaistinės įrankiai.

LENKIJĄ išleido 8 pašto ženklų seriją su operos ir baleto scenomis iš lankų kompozitoriaus Stanislovo Moniuszko kūrinų jo 100 metų mirties sukakties proga. Visi p. ženklai auksiniuose rėmeliuose. Čia dedame tos serijos 60 grašių p. ženklą su vaizdu iš operos Halka.

Stanislas Moniuszko (1819-1872) gimė Ubelių dvare, Minsko gubernijoje, Gudijoje. Muzikos mokėsi Varšuvos konservatori-

joje, vėliau Berlyne. Nuo 1840 m. apsigyveno Vilniuje. Apie Moniuszko veiklą Vilniuje "Liet. Enciklopedija" (XIX tomas, 194 pusl.) štai kaip rašo: "Pradžioje vertėsi muzikos pamokomis, bet netrukus pakviestas šv. Jono bažnyčios vargonininku, choro vedėju ir orkestro dirigentu. Nuo to laiko Moniuszko pradėjo plačią muzikos veiklą: rengė koncertus, supažindino Vilniaus visuomenę su savo kūriniais, sukūrė 7 mišias, Requiem vienuolikai solistų, chorui ir orkestrui, Aušros Vartų Marijos garbei 4 iškilmingas litanijas, išleido 6 sūsiuvinius dainų, baladžių, o taip pat kelias trumpas, linksmo pobūdžio operas". 1858 m. Moniuszko išsikėlė į Varšuvą, kur toliau tęsė savo muzikinę kūrybą. Savo operoms baletams vartojo siužetus dalinai iš Kraševskio, dalinai iš Mickevičiaus kūrinų lietuviškomis temomis, o savo dainoms panaudojo daugelį gudų melodijų. Jo veikalai buvo statomi Varšuvos ir Minsko teatruose, o giesmės giedamos ir daugelyje lietuvių bažnyčių. Gerai pažįstamas ir JAV, kur jo operoje Halka dažnai dainuodavo lietuvių solistė Barbara Darlys.

PRANCŪZIJĄ išleido 50 plus 10 centimų pašto ženklą, kuriuo pagerbiamas aviacijos pionierius Louis Bleriot jo 100 metų gimimo sukakties proga.

Louis Bleriot (1872-1936) gimė Cambrai miestelyje. Buvo pats pirmas prancūzų aviacijos pionierius, konstruavęs skrendančias mašinas, 1909 m. birželio 25 d. Bleriot savo konstruotu vienviečiu ir viensparniu lėktuvu per skrido Doverio sąsiaurį iš Prancūzijos į Angliją, tuo laimėdamas anglų laikraščio The Daily Mail leidyklos paskirtą premiją 1000 svarų. Anais laikais tai buvo didelis laimėjimas.

ASSEMBLYMEN (FLOOR AND BENCH) Carry out proper sequence of assembly and erection procedures with a minimum of supervision. Fit and align parts in accordance with drawings and instructions in a reasonable length of time. Applicants must have own tools and be able to read blue prints. Company provides paid hospitalization and life insurance. Good hourly rate and merit system. Apply in person 7 A.M. to 2:30 P.M. AMERICAN PACKAGING CORP. St. Rt. 8 and Hines Hill Road Boston Heights, Ohio An Equal Opportunity Employer (91-92)

Mes padidinome mūsų tarnautojų skaičių dėl greitesnio siuntinių aptarnavimo. SKUBIAI atsiųskite savo SIUNTINIUS ir mes viską atliksime.

SIUNTINIAI — DOVANOS

Į LIETUVĄ IR USSR

SENA PATIKIMA FIRMA

Toliau aptarnauja nuolatos didėjančių klientų skaičių, tradiciniai, su virš 40 metų patyrimu.

Jei esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klientų, mes dėkojame Jums už pasitikėjimą.

Jei ne, tai prašome pasinaudoti mūsų patarnavimu ir Jūs būsite dėkingas mums.

SIUNTINIAI PASIEKĘ MUS PAŠTU, IŠSIUNČIAM TĄ PAČIĄ DIENĄ.

Dėl paskutinio katalogo ir vėliausių patvarkymų kreipkitės į

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106; Tel. 215-925-3455

CENTRINĖS ĮSTAIGOS NEW YORKE:

240 FIFTH AVENUE, NEW YORK, N. Y. 10001 Tel.: (212) 725-2449

Ar į bet kurį mūsų skyrių ir atstovus:

PHILADELPHIA, Pa. 19123, 1013 N. Marshall St., WA 5-8878
BALTIMORE, Md. 21224, 3206 Eastern Avenue, DI 2-2374
SO. BOSTON, Mass. 02127, 390 West Broadway, AN 8-8764
CHICAGO, Ill. 60622, 2242 W. Chicago Ave., BE 5-7788
CLEVELAND, Ohio 44119, 787 E. 185th Street, 486-1826
DETROIT, Mich. 48210, 6460 Michigan Ave., TA 5-7560
ELIZABETH, N. J. 07201, 956a Elizabeth Avenue, 354-7608
HAMTRAMCK, Mich. 48212, 11415 Jos. Campau Av., 365-6350
HARTFORD, Conn., 11 Charter Oak Avenue, 203 — 249-6255
KANSAS CITY, Kan. 66102, 18 So. Bethany, AT 1-1757
LOS ANGELES, Cal. 90026, 2841 Sunset Blvd., 382-1568
MIAMI, Florida 33138, 6405 Biscayne Blvd., FR 9-8712
MINNEAPOLIS, Minn. 55418, 2422 Central Ave. NE, 788-2545

NEW BRITAIN, Conn. 06052, 97 Shuttle Meadow, 224-0829
OMAHA, Nebr. 68107, 5524 So. 32nd Street, 731-8577
PARMA, Ohio 44134, 5432 State Road, 749-3033
PITTSBURGH, Pa. 15222, 646 Third Avenue, GR 1-3712
ROCHESTER, N. Y. 14621, 683 Hudson Avenue, BA 5-5923
NEW YORK, N. Y. 10003, 101 First Avenue, OR 4-3930
SAN FRANCISCO, Cal. 94122, 1236 — 9th Ave., LO 4-7981
SEATTLE, Wash. 98103, 1512 N. 39th Street, ME 3-1853
SOUTH RIVER, N. J. 08882, 168 Whitehead Ave., 257-2113
WORCESTER, Mass. 01604, 82 Harrison Street, 798-3347
TRENTON, N. J. 08611, 730 Liberty Street LY 9-1632
VINELAND, N. J. 08360, Parish Hall, West Landis Ave., 691-8423

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETIKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Baliui Reui vėl pablogėjo širdis. Prieš trys metus jam buvo padaryta širdies operacija, o dabar vėl jam reikia pakeisti širdies vožtuvą. Operacija numatyta lapkričio 30 d. Guli Lakeside Hospital, Room 5067, 2065 Adelbert St., Cleveland, Ohio 44106.

PARDUODAMAS NAMAS

6 kambarių mūrinis. Vienos šeimos. Poilsio kambarys. 1½ vonios, kilimai ir užuolaidos. Virš 20. Arti Naujosios parapijos bažnyčios. Tel. 481-3078.

APARTMENTS FOR RENT

Our Lady of Perpetual Help area. One and two bedroom apartments. \$125 and up. Well furnished. No children or pets. 486-0050. (91-7)

CUSTODIAN NEEDED

Our Lady of Perpetual Help area. Husband and wife. Can be retired. No children or pets. 486-2030. (91-94)

Grandies vaidintojai Clevelando scenoje.

J. Carlos nuotr.

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKSTAS PALŪKANAS UŽ PADETUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatingą patarnavimą.

Grandies ansamblio dalyviai Clevelando Lietuvių Dienoje. Dešinėje sveikina LB apyl. pirm. J. Malskis, J. Carlos nuotrauka

Clevelando Lietuvių Dienos

solidarumu kaip vakare, taip ir sekančios dienos meno parodoje. Ir taip pat turėjom progos pasigėrėti mūsų menininkų kūrybos darbais. Pirmiausia norime pasidalyti išpuščiais ir pasibomis apie šeštadienio, lapkr. 18 dienos vakarą.

Prieš prasidedant programai mažojo salėje įvyko Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos posėdis ir kasmet skiriamos kultūrinės premijos įteikimas Dr. J. Girmiui. Po to visi posėdžio dalyviai dalyvavo vakaro programoje ir vėliau vaišėse, kurias paruošė Clevelando šaulių moterų sekcija. Laiminga idėja buvo Ohio Gyd. Dr.-jai neatsiskirti nuo bendruomenės ir dalyvaut šiame vakare. Gražus lietuviško solidarumo pavyzdys ir visoms kitoms mūsų organizacijoms.

Chicago jaunimo meno ansamblio "Grandis" viešnagė gali pelnytai didžiulius savo 100% pasisekimu. Netik gražus "Lietuviškų vestuvių" feamentų pademonstravimas, bet ir perpildyta Nauj. parapijos salė tatau patvirtino. Tiesiog stebinančiai gausiai buvo atstovaujamas mūsų jaunimas (anot posakio "savieji pas savuosius"). Tų jaunųjų žiūrovų džiaugsmas ir susižavėjimas svečių šokiais, dainomis ir vaidyba buvo tikrai nuoširdus. Patiko ansamblio mums visiems. Labai simpatinga, drausminga ir koordinuota grupė (atvyko tik 40 iš 84) yra tikrame kelyje į pultą ir nepamainomo ansamblio garbę. "Grandies" pirmenybė glūdi tame, kad ji savo programoje netik šoka, bet ir vaidina, kalba ir dainuoja. Gaunasi savo rūšies liaudies opera ar drama — tiesiog natūralus vestuvių puotos ar jų atskirų dalių perdavimas. Ir žiūrovas, tarytum, pasijunta lyg atsiradęs Lietuvos kaime vykstančiose vestuvėse anais gražiais laikais...

Vestuvių programos

žodiniai tekstai imti iš Juškos "Svodbinės rėdos". Jie įdomūs, gausūs sąmojumi ir liūdnomis atsiskyrimo elegijomis. Visko čia yra: progų skaniai pasijuokti, o taip pat ir slapta išreikšti nuo veido nubraukti... Žinoma, tūlam žiūrovui gali atrodyti, kad šios rūšies folkloras nebentinka moderniam žmogui. Bet tai nėra esminis reikalas. Svarbu turinys, papročių bei tradicijų pavaizdavimas, o tekstus juk galima sumoderninti. Ansamblio vadovėp. Irena Smieliauskienė, kuriai taip gražiai pavyko suburti ir išlaikyti nepačiusį jaunimo grupę, mato gražų Grandies tikslą: paruošti pilną Lietuviškų vestuvių vakarą ir tuo būdu tapti reikšminga tautos papročių bei tradicijų nešėja ir mokytoja jaunajai kartai, kurie jei ne visą, tai bent dalį to mūsų folklorinio turto išsavių ir savo pačių vestuvėse pritaikys. Lietuviškos vestuvės taps įdomus, turtingas emocijomis ir sąmojais, grožiu ir prasmingumu įvykis.

Grandies programoje dominavo šokiai. Visi jie gražūs, pačių šokėjų ir žiūrovų mėgiami. Gal nėra jų kompozicijų ir išpildyme tų baletinių mandrybių, į kurias yra pasinešusios kai kurios kitos šokėjų grupės, bet jie patrauklūs savo paprastumu ir natūralumu. Jie šokami taip, kaip mūsų lietuviško kaimo jaunimas šoktų vestuvėse. Vietos stoka neleidžia mums čia aptarti visus tuos šokius skyriumi. Visi jie buvo pašokti šaukiančiai be sutrikimų ir kitojų, ribotų erdvės sunkiai išvengiamų, klaidų.

Pašokę jie susimaišydavo su choristais, persigrupuodavo ir potrupos atvangos padainuodavo gražias ir skambias vestuvių epizodams pritaikytas dainas. Stebėjome: iš kur jie ima tiek "kvapo" ir ištvermės! Ansamblio choro vadovės solistės Audronės Simonaitytės išmokytų dainų išpildymas, jų

harmoningas grožis labai praturtina visą programą.

Čia tenka tarti pagyrimo žodį ir kaimo kapelai vadovaujamai akordeonisto Ažuolo Stelmoko. Jam, o taip pat smuikininkui Dr. L. Ragui ir klarinetistei Dainei Narutytei tenka padėkoti už gražią muziką. Ji buvo maloni, pritaikyta vyksmui ir nerzinti.

Visas "lietuviškų vestuvių" vyksmas prityrusiai ir rūpestingai režisieriaus akt. J. Valentino tvarkomas buvo įdomus. Piršlių, svotų ir vestuvių svečių atvykimas iš salės sukėlė gražų efektą. To nebūtime pastebėję, jeigu tos gausios grupės būtų atėjusios iš užkulisų. Jautriai, labai gražia kalba pasakytas J. Jasaitytės išanginis žodis. Monologai geri ir nuoširdūs. Tik, gala, kad kai kurie jų buvo sunkiai girdimi.

Gaila, kad šį kartą neturėjom progos pasigėrėti dail. J. Daugvilos, Gražučio Matučio ir kitų ansamblio dalyvių pagamintomis dekoracijomis, kurios spektakliui būtų suteikusios dar daugiau grožio. Pasitenkinta tik keletu fragmentų, nes Nauj. parapijos scenoje nėra būtinausių įrengimų bet kokių dekoracijų pastatymui.

Vakaras užbaigtas šaukiančiu pobūviu ir pasilinksminimu — šokiais. Clevelando šaulės vadovaujant O. Mikulskienei ir vyriausiajai šeimininkei p. Čiuprinskienei šį kartą buvo neaplenkiamos. Gausus pasirinkimas, geras paruošimas ir skanumas valgių visų pobūvio dalyvių buvo pagirtas. "Pilnu tempu" veikė ir tvarkingai vedamas buvo baras.

Viršutinėje salėje jaunimas turėjo savo "gerą laiką". Jie gana daug prisiskoko grojant Wendell orkestrui.

Buvo ir loterija. Dail. Šileikienės padovanotą

paveikslą. Samo padovanotus gintaro karoliukus ir Gražulių dovaną — siėdabrinčius batukus laimėjo daktarai. Simboliškai, nors ir atsitiktinai, išreikšta padėka jiems už dalyvavimą bendruomenės šventėje.

Rengėjų paprašytas, dar išrašu apgailestavimą, kad kai kam iš gausių vakaro svečių, neužsisakiusių bilietų iš anksto teko iškentėti nepatogumų ir kantrybės bandymų ilgokai stovint eilėse prie kasos arba negaunant bilietų norimose vietose. Atrodo, kad pranešimuose ir skelbimuose idėtos sugestijos užsisakyti bilietus iš anksto turi prasmę; kadangi tuo būdu sutaupoma daug laiko ir nervų sau ir bilietų pardavėjams. P.K.

PARDUODAMAS NAMAS

Mūrinis duplex 7x7, arti East 185 St.
GEORGE KNAUS
Real Estate
Tel. 481-9300

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Cipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

ISNUOMOJAMAS 5 kambarių butas viršuj, suaugusiems. Nuoma \$65.00 mėnesiui. Tel.: 391-1996. (90-91)

PARDUODAMAS NAMAS

Vienos šeimos. Mūrinis. 6 kambariai. Pramogų kambarys. 1½ vonios. Jaukioje gatvėje Naujosios parapijos rajone. Skambinti 481-3078. (90-91)

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

WANTED
1ST CLASS SKILLED
ENGINE OR TURNER LATHE
MILLING MACHINE
DRILL PRESS
OD & ID GRINDER
OPERATORS
Must have set up experience & tools.
LUNDBERG MANUFACTURING
CO., INC.
950 S. Roberts
Jackson, Mich. (91-94)

MAINTENANCE MEN

Male or Female

Positions open for general repairmen mechanical for qualified individuals who hold a journeyman's card and/or at least 5 years industrial maintenance experience. \$5.27 per hour wage plus liberal benefits.

If qualified reply to:

Employment office
KAISER ALUMINUM & CHEMICAL CORPORATION
5201 Enterprise Blvd.
Toledo, Ohio
An Equal Opportunity Employer

(88-90)

JOURNEYMAN ELECTRICIAN

Large automotive paint manufacturer on West Side of Detroit is looking for a topnotch journeyman electrician with a City of Detroit license. Qualified applicants should contact the Personnel Department.

INMONT CORP.

5935 Milford

Detroit, Mich.

313-894-4600

An Equal Opportunity Employer

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

• **Kęstutis P. Devenis**, pirmas viceprezidentas didžiulės CE Maguire firmos, paskirtas moksliniu ir techniniu valdytoju prižiūrėti paskirstymą Aplinkos Apsaugos Institucijos (Environmental Protection Agency — EPA) pašalpas-paramas. EPA savo laiške K. Deveniui rašo: "dėl Jūsų aukštų ir pripažintų sugebėjimų mes prašome Jus talkininkauti mums, prisiimant šias pareigas". K. Devenis yra mums žinomų visuomenės veikėjų dr. Mykolo ir Alenos Devenių sūnus.

NEW YORK

• **I Lietuvos Gydytojų korporacijos Fraternitas** Lituanica New Yorko skrysių paskelbtą konkursą eilėraščiui sukurti Kremliaus valdovų ištremtiems į Sibirą lietuviams pagerbti, gauti 29 atsiliepimai su 34 eilėraščiais iš viso pasaulio kraštų.

Jury komisiją sudaro poetas tėvas Leonardas Andriekus, rašytojai — Paulius Jurkus, Pranas Naujokaitis, muz. Algirdas Kačanauskas ir dr. Vaclovas Paprockas. Šio mėnesio gale komisija susirinks svarstyti, kuris iš 34 kūrinių laimės 500 dol. premiją.

• **Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas** New Yorke įvyko lapkričio 18 d., Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, N. Y. Pagrindiniu kalbėtoju buvo Antanas Reventas, meninę dalį atliko solistė Gina Čapkauskienė iš Kanados, akompanuojant muz. Prižgintui. Po

oficialios dalies buvo vaišės ir šokiai. Minėjimą rengė ramovėnai, šauliai ir būrietės.

KULTŪROS ŽIDINYS JAU KYLA

Š. mėn. 12 dieną įvyko Kultūros židinio pamatų šventinio iškilmes Brooklyne, N. Y. Pamatų, kurie jau gerokai pakilę į viršų, židinį stato tėvai pranciškonai tuo darbu pradėję rūpintis jau prieš keletą metų. Pagrindinį žodį pasakė pranciškonų provincialis tėvas Jurgis Gailiūšis, primindamas religijos persekiojimą okupuotoj tėvynėje, persekiojimą žodžio laisvės kurti ir nušviestas tokio židinio reikalingumą ypač New Yorko taip didžiai lietuvių kolonijai. Židinys bus tartum lietuviška pilis, į kurią rinksis mūsų jaunimas melstis, diskutuoti lietuviškus klausimus, skaityti, nes bus biblioteka, dainuoti, sportuoti, koncertuoti ir šokti, rimtų tautinių problemų svarstyti ir linksminis. Kvietė visus šį pranciškonų užsimojimą visomis išgalėmis remti.

Generalinis konsulas Anicetas Simutis sveikino pranciškonų ryžtą ir iškėlė tokio kultūrinio židinio reikšmę lietuvių pažymėdamas, kad newyorkiečiams tai itin skubiai reikalinga iki šiol ir taip ilgai neturėjusiems nuosavos jaunimui pastogės.

Prel. Jonas Balkūnas išsamiai nušvietė židinio reikalingumą parėždamas, kad tik nuosavus kultūrinis namus lietuvių ir tautinė kultūra išsivijoje dar ilgai klestės. Tačiau, dabar, sakė jis, to židinio pastatams dar trūksta 300,000 dol. idant ateinantį rudenį galėtume jį atidaryti.

LB New Yorko apygardos pirm. A. Vakselis priminė, jog senovėje lietuviai statė tvirtoves apsigynimui nuo priešų. Šiandien tėvynėje stato tvirtoves širdyse ir protuose. Tauta kovoja, kad nebūtų tautiniai sunaikinti, kovoja už savo tikėjimo išpažinimo laisvę. Mes čia siekiame išlaikyti lietuvių, savo kultūrą, savo jaunimo pagalba siekiame išlaikyti kovos už Lietuvos

laisvę tęstinumą. Norime sukurti jaunimui sąlygas burtis apie Kultūrinį židinį. Lietuvių Bendruomenės var du kviečiu visus į vieningą darbą lietuvių ir Lietuvos labui.

I iškilmes atsilankė ir VLIKo pirm. dr. K. Valiūnas ir daug kitų New Yorko lietuvių organizacijų atstovų bei gausus būrys lietuvių visuomenės. Buvo sugiedota Marija, Marija ir Lietuvos himnas.

Iškilmės vadovavo to židinio statybos didžiausias organizatorius tėvas Paulius Baltakis, pristatęs visuomenei daugiausia pasidarbavusių plano kūrėjų, vykdytojų ir rėmėjų. Po šventinio ceremonijų svečiai buvo pavaišinti kavute ir pyragaičiais. (eč)

LONG BEACH

NAUJI LF NARIAI

Long Beach Liet. Fondo vajaus komitetas lapkričio 4 d. surengė dešimtmečio jubiliejinį balių, Machinist salėje, Long Beach, Calif.

Svečių buvo pilna salė. Komiteto pirm. Alfonsas Komitis pravedė parengimo programą. Padėkojo svečiams už gausų atsilankymą, šios apylinkės LF nariams už parėmimą, supažindino svečius su Los Angeles Dramos Sambūrio grupe, vadovaujama D. Mackelienės. Programa buvo atlikta labai gražiai, įdomiai. Po to buvo vaišės, šokiai, loterija, veikė bufetas.

Tame parengime per LF įgaliojotinį D. Mekšį su 100 dol. įstojo į LF narius senos kartos lietuvių, pensininkė Rasalija Janušauskienė iš Yucaipa, Calif., ir su 100 dol. senos kartos lietuvių pensininkė Domicelė Rudokienė iš Long Beach.

Tas jų geras pavyzdys gal paskatins kitus įstoti į Liet. Fondo narius (dm)

DETROITO JŪRŲ ŠAULIŲ VEIKLA

Jūrų šaulių "Švyturio" kuopa lapkričio 11 d. Lietuvių Namuose turėjo surengusi tradicinį rudens vakarą su vakariene ir šokiais. Anksčiau tokiuose tradiciniuose vakaruose pravedavo šokių varžybas ir geriausiems šokėjams skirdavo premijas. Premijoms pinigų sudėdavo kuopos pirminkas Mykolas Vitkus ir kuopos šauliai.

Šiais metais nuo šokių varžybų atsisakyta, nes ankstyvesnių metų rengtos šokių varžybos prirėgė gerų šokėjų ir visi gerai šoka.

Šiais metais kuopos šauliai premijų pinigų skyrė kitiems reikalams. Jie įrengė labai gražų ir turtingą dovanų stalą, kur kiekvienas galėjo bandyti savo laimę ir laimėti vertingų dovanų. Ir ko ten nebuvo? Gražios lietuviškos raštai staltiesės, lietuviškos juostos, kaklaraiščiai, baltiniai, laikrodžiai, radijo ir foto aparatai ir daug kitų dalykų. Svarbiausia visiems akį vėrė ten stovintieji gražūs buteliai ir juose esantieji gėrimai.

I vakarą atsilankė apie 100 svečių. Nors tai nedidelis skaičius, bet jo užteko. Vakariene pradėta malda, kurią sukalbėjo kuopos kapelionas kun. Kazimieras Simaitis. Vakarienos metu žodį tarė ir visą šį parengimą pravedė kuopos pirminkas Mykolas Vitkus. Jis pranešė, kad šauliai Alfonsas Šukys, Simonas Blaskevičius ir šaulė Leokadija Banaitienė tą dieną švėčia savo gimtadienius. Jiems

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

• **LIETUVIŲ** visuomeninis bei kultūrinis gyvenimas Chicagoje tiek įsibėgėjo, kad sekmadienis (lapkričio 19 d.) buvo viena iš tų dienų, kai Jaunimo centro rūmai nuo pat ryto iki vėlyvo vakaro skambėjo jaunimo bei suaugusių balsais. Kaip paprastai, kiekvieną sekmadienio rytą į Jaunimo centrą sueigoms susirenka apie 800 Chicagoje bei apylinkių skautų. Pasibaigus sueigoms ir praėjus neilgai pietų pertraukai, lapkričio 19 d. nemažai jaunimo bei suaugusiųjų vėl grįžo atgalios į Jaunimo centrą, kur naujasis skautų ansamblis davė "Pupos" bei Čiurlionio "Karalių pasakos" spektaklį, o naujosios Čiurlionio galerijos patalpose visuomenei buvo pristatytas gen. St. Raštikičio atsiminimų trečiasis tomas. Dar pridėjus eilę susirinkimų, vykstančių tame pačiame centre, susidarai pilnų dienų vaizdą apie lietuvių veiklą vienuose rūmuose.

Kaip žinia, Jaunimo centro abiejų rūmų išlaikymas lietuviams jėzuitams per metus kainuoja netoli 30,000 dol. (algos valytojams, apšildymams, šviesa, mažesni remontai). Pagrindinės pajamos yra didžiosios salės nuoma. Per visus 54 metų savaitgalius surenkama apie 10,000 dol. Šiek tiek nuomos dar moka mokyklos, archyvas. Bet toli gražu 30,000 dol. suma iš nuomų nesurenkama. Todėl Jaunimo centro vadovybė susidariusiems nuostoliams išlyginti kiekvienais metais rengia Jaunimo centro vakariene. Šių metų vakariene įvyks sekmadienį, gruodžio 3 d., kurios metu rinkiniai aktorai scenon išves V. Krėvės links mą veiklą "Raganų". Aktoriai savo duoklę Jaunimo centrui atiduoda už tai nereikalaudami jokio honoraro. Lygiai taip elgėsi ir mtsų rinkiniai solistai, kai vyko naujosios statybos vėjus.

• **ŠVIESIAS, NEMELUOTAS** tikrojo meno akimirks apie 300 žiūrovų teko išgyventi lapkričio 18 d. vakare Jaunimo centro didžiojo salėje, kur atleitininkų meno draugija Šatrija surengė rašyt. Antano Vaičiūlaičio kūrybos vakarą. Dalyvaujant pačiam rašytojui, taip pat literatūros profesorius R. Šilbajoriui, solistai P. Bičkienė ir aktoriams St. Kielaitei, L. Rastenytei-Lapinskienei, L. Barauskui, J. Kelečiui bei rež. muz. D. Lapinskui scenoje buvo supinta viena iš esminių literatūrinų, draminių bei muzikinių niuansų pr-

grama. Pagrindiniame žodyje prof. R. Šilbajoris teisingai pastebėjo, kad rašyt. A. Vaičiūlaitis yra ištikimas menui kaip kūrėjo dvasios išraiškai. Jis jaučia pagarbą lietuvių kalbai ir yra tautos sąžinės balsas. Tą Vaičiūlaičio kūrybos grožį ryškiausiai atvėrė aktoriai, inscenizavę A. Vaičiūlaičio parašytą legendą "Žvejų duktė Banguolė" (režisūra D. Lapinsko ir pasaką "Uodas". Bent iki šiol mūsų suose vyravo šitikiškas, kad muz. D. Lapinskas yra supermodernus muzikas bei režisierius ir kad jis klasikinę veiklą nesugebėtų pastatyti. Bet "Žvejų duktė Banguolė" režisūra meniškam J. Kelečiaus scenos apipavidalinime parodė, kad D. Lapinskas ir klasikiniame pastatymui turi užtektinai gabumų. Tuo tarpu "Uodas", bene ketvirtą kartą jau statomas Chicagoje, L. Barausko ir J. Kelečiaus profesionališkam atlikime visus žiūrovus sukėlė ant kojų džiaugsmingoms ovacijoms. "Uodo" inscenizaciją, regis, gali žinoti dešimt kartų, visada rasi ką nors naujo. Sol. P. Bičkienės dainos pavairino vakarą, bet mažai ką bendro turėjo su A. Vaičiūlaičio kūryba. Po gražaus vakaro Čiurlionio galerijos patalpose buvo kavutė kur turėjom progos pasikalbėti su rašyt. A. Vaičiūlaičiu bei kitais įvairių sričių menu atstovais. Tiek pačiam vakare, tiek ir kavutėje dalyvavo keli menininkai, atvykę iš okup. Lietuvos. Jie turėjo progos išgirsti kriščiūniškosios ideologijos rašytojo kūrybą, atseit tokią, kuri dabar Lietuvoje slepiama nuo plačiosios visuomenės.

• **ŠALIA KITŲ**, A. Vaičiūlaičio kūrybos vakare dalyvavo ir viešnia iš Clevelando sol. Aldona Stempužienė. Žinia, Chicagoje Lietuvių Operos statomoje Bizet "Carmen" operoje A. Stempužienė teks dainuoti titulinę Carmen partiją premjeroje ir dar vienam spektaklyje, pasikeičiant su R. Mastiene. Šiuo metu solistė iš Clevelando buvo atvykusi pirmosioms repeticijoms. Prieš akis dar ilgas kieto darbo kelias, pareikalaujantis nemaža asmeniškų aukų. Tikim, kad sol. A. Stempužienė pasiruošimą titulinę rolę gerokai lengvina praeities patirtis, nes ji tą pačią Carmen partiją jau dainavo Chicagoje pirmuosiuose Chicagoje Lietuvių Operos pastatymuose, į kuriuos įėjo ir

"Carmen" opera. Tuo tarpu mūsų pirmiausias tenoras St. Baras, kuris taip pat dainuos "Carmen" operoje, tą dieną buvo ką tik grįžęs iš Igoninės, kurion buvo paguldęs netikėtas sunegalavimas, nors ir nieko bendro neturintis su solisto balsu.

• **DU LIETUVIAI** gydytojai, daug širdies, pastangų bei darbo atidavę Lietuvių Fondui ir kitiems gyvosios lietuvių organizacijoms, šiomis dienomis buvo pagerbti amerikiečių. Dr. Antanas Razma, Lietuvių Fondo idėjos sumanytojas bei įgyvendintojas Wilmington, Ill. miesto amerikiečių, drauge su dviem kolegomis daktarais, buvo apdovanotas bei pagerbtas už nuopelnus amerikiečių visuomenei. Vietos laikraščiai išskėlė jo nuopelnus, įdėjo pačius aprašymus su nuotraukomis. Tuo tarpu kitas Lietuvių Fondo veikėjas dr. Kazys Ambrozaitis, Gary, Ind. Metodistų Igoninės radiologijos departamento direktorius, neseniai buvo išrinktas tos didžiulės Igoninės gydytojų prezidentu ir šiomis dienomis atidarė Indiano valstijos radiologijos technologijų metinę konferenciją, jame pasakodamas pagrindinę kalbą. Malonu, kad šie abu šaunūs lietuvių gydytojai, amerikiečių pastebėti bei išskelti, yra gyvi ir veikūs mūsų tautinės bendruomenės nariai, ir jiems laiko visur užtenka. Šalia kitko, dr. K. Ambrozaitis yra foto mėgėjas, turi savo laboratoriją ir kartas nuo karto jo nuotraukomis papuošiama ši skiltis.

• **LIETUVIŲ** žurnalistų S-gos centro valdyba lapkričio mėn. posėdyje naujų narių į sąjungą priėmė jaunosios kartos gydytoją dr. K. Jučą. Iš Dr. Daužvardžio fondo 50 dol. auką paskyrė Lietuvių Skautų S-gos Vidurio rajono vadovybei, kuri premijuos geriausių skautų leidžiamą laikraštėlį, taip pat rašini, eilėraščių, piešinių bei nuotraukų. Premijų įteikimas lapkričio 26 d. Šiuo metu LŽS cv labiausiai susirūpinusi Spaudos baliumi, įvyksiančiu kovą 3 d. puošniose River Lake Club patalpose. Paskaitos jaunųjų spaudos darbuotojų kursuose vyksta toliau. Paskutinieji paskaitas skaitė muz. B. Chomskis ir rašyt. A. L. Baronas Kultūrinės trečiadiinių popietės tiesiamos kiekvieną pirmą mėnesio trečiadienį "Gintaro" salėje, Marquette Parke,

Mielam kolegai

GEDIMINUI BALUKUI

IR ŠEIMAI, jo mylimai motinai mirus

Lietuvoje, reiškiamame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

Aldona Bronius Beinoriai
Janina Rimas Vienužiai
Valentina Pranas Mažeikai

DR. ALFONSUI MARTUI

ir šeimai, jo dėdei kun. J. MARTUSEVIČIUI Lietuvoje mirus, reiškiamame nuoširdžią užuojautą

Vytautas ir Nora Braziuliai
Stasys ir Lina Slabokai

kimą.

• **SLA 352** kuopos metinis narių susirinkimas įvyks gruodžio 3 d., 12 val. Lietuvių Namuose. Bus renkama kuopos valdyba ir išduoti metiniai raportai ir visi atvykusieji į susirinkimą pavaišinti, ne tik kavute su pyragaičiais, bet ir stipresniais gėrimais. Visi kaip vienas dalyvaužime kuopos susirinkime!

• **SLA 200** kuopos metinis susirinkimas įvyks gruodžio 10 d., 2 val. pirminko A. Sukauskio bute 2002 Ferdinand St. Bus renkama nauja kuopos valdyba ir atlikti kiti svarbūs reikalai. Po to kavute ir užkandžiai.

• **Genovaitė Ivanauskienė** mirė lapkričio 6 d. sulaukusi 86 metus. Lapkričio 8 d., 7 val. sūnus kun. Balys Ivanauskas, šv. Jurgio lietuvių parapijos klebonas Clevelande, su susirinkusiais parapijiečiais sukalbėjo rožinį. Lapkričio 9 d., 10 val. šv. Antano bažnyčioje sūnus kun. B. Ivanauskas atlaikė už motiną šv. Mišias. Jam asistavo šv. Antano parapijos klebonas kun. K. Simaitis ir šv. Petro parapijos klebonas kun. V. Kriš-

čiūnevičius. Pamokslą, kuriame nušvietė Genovaitės Ivanauskienės gyvenimą ir kokią ji buvo gera parapijietė, pasakė kun. K. Simaitis.

Palaidota Holy Sepulchre kapinėse. Atsisveikinimo žodį prie jos kapo giminis vardu pasakė inž. Jurgis Mikaila.

Paliko sūnų kun. Balį Ivanauską, dvi dukras, anūkų ir daug proanūkų.

A. Grinius

• **JAV LB Centro** Valdyba, vadovaudamasi JAV LB VI-sios Tarybos priimtomis taisyklėmis, šio krašto LB VII-sios Tarybos rinkimų dienomis skelbia 1973 m. gegužės mėn. 19 ir 20 d., šeštadienį ir sekmadienį.

• **Dr. Liuda A. Dirdienė**, akių, ausų, nosies ir gerklės ligų gydytoja, perkėlė savo kabinetą iš Roselando į 8054 So. Western Ave., Chicago, Illinois. Telef.: 476-7121.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ